

Κωδικός: 3087

ΜΑΚΙΣΤΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΚΙΣΤΑΙΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

Έτος 14ο • Μάρτιος - Απρίλιος - Μάιος 2009 • Τεύχος 57 • Τιμή: 0,03 Ευρώ

Διεύθυνση εφημερίδας: Ν. Πλαστήρα 202, Άγιοι Ανάργυροι Τ. Κ. 135 62 • e-mail: makistia@gmail.com

Όταν το πάθημα... δεν γίνεται μάθημα

Έχουν περάσει δύο χρόνια από το «ολοκαύτωμα» και ακόμα οι πληγές είναι εμφανείς στον τόπο μας. Μέσα από αυτή την καταστροφή φάνηκε περίτρανα πόσο γυμνοί και εκτεθειμένοι στους κινδύνους ήμαστε, πόσο αγνοούσαμε το κακό που επρόκειτο με μαθηματική ακρίβεια να μας συμβεί, πόσο ανοχώρωτοι βρισκόμασταν μπροστά σε ένα φαινόμενο, που αργά ή γρήγορα θα συνέβαινε. Όταν λοιπόν συνέβη, χύθηκαν κιλά μελάνης για να γραφτούν όλα όσα θα έπρεπε να έχουμε προβλέψει, να έχουμε προετοιμάσει. Καταναλώθηκαν ώρες τηλεοπτικού χρόνου, για να εντοπιστούν οι παραλείψεις, τα λάθη και οι ολιγωρίες των υπευθύνων, που βρέθηκαν απροετοίμαστοι μπροστά στο τραγικό γεγονός.... Αυτά τελείωσαν. Και ερχόμαστε τώρα, δύο χρόνια μετά, όταν η μελάνη έχει στεγνώσει και το ενδιαφέρον των τηλεοπτικών συνεργείων είναι εστραμμένο σε άλλα, περισσότερο «αποδοτικά» θέματα, να βρισκόμαστε στην ίδια μοίρα με την προηγούμενη και γιατί όχι ... σε ακόμα χειρότερη, γιατί απλούστατα τότε είχαμε τουλάχιστον τον κόσμο μας ανέπαφο, έστω και επισφαλώς, ενώ τώρα βρισκόμαστε μέσα στο απόλυτο χάος, χωρίς να μας έχει μει-

νει κάτι για να ελπίσουμε.

Ενώ θα περίμενε κανείς όλα όσα συνέβησαν να μας διδάξουν και να μας αφυπνίσουν, τίποτα τέτοιο δεν συνέβη. **Εξακολουθούμε να ζούμε και να κινούμαστε, τόσο ως πολίτες, όσο και ως συντεταγμένη πολιτεία, σαν να μην έχει συμβεί τίποτα το εξαιρετικό, που θα έπρεπε να μας κάνει να ανησυχήσουμε.** Την ίδια στιγμή που στο φυσικό περιβάλλον εξακολουθεί να κυριαρχεί το γκρι χρώμα της στάχτης, το μαύρο του κάρβουνου των καμένων δέντρων και το κίτρινο του χορταριού που ξεράθηκε, αφού μας έδω-

σε την άνοιξη μια αμυδρή ελπίδα πρασίνου. Οποιοσδήποτε σοβαρά σκεπτόμενος θα μπορούσε να καταλάβει ότι αν δεν παρθούν μέτρα πυροπροστασίας στην περιοχή, που τώρα δείχνει να προσπαθεί να ανακάμψει, με τα νέα βλαστάρια των δέντρων και των φυτών να προβάλλουν δειλά, δειλά, τότε μια νέα πυρκαγιά, η οποία δεν είναι καθόλου απίθανο να ξανασυμβεί, θα έσβηνε κάθε ελπίδα για αναγέννηση της φύσης, δημιουργώντας τις συνθήκες για την απόλυτη ερημοποίηση της περιοχής. Το σενάριο αυτό δεν ανήκει διόλου στη σφαίρα της φαντασίας, αν σκεφτεί κανείς ότι τα ξερά χόρτα έχουν πνίξει εντελώς τον τόπο, τον έχουν μετατρέψει σε ζούγκλα και κανείς δεν φαίνεται να ανησυχεί.

Αναρωτιόμαστε ακόμα γιατί σε μια περιοχή περιβαλλοντικά και οικονομικά εντελώς κατεστραμμένη δεν εντείνονται οι προσπάθειες για άμεση εφαρμογή εθνικού κτηματολογίου, με παράλληλο καθορισμό χρήσεων γης. Αντί αυτού εκπονούνται και διαφημίζονται προγράμματα για

χάραξη νέων δρόμων, στην καρδιά των πυρόπληκτων περιοχών, λες και τα μέρη αυτά δεν μπορούμε πια παρά να τα αντιμετωπίσουμε μόνο ως περιοχές χωρίς μέλλον, καταδικασμένες μόνο να γίνουν περάσματα που θα συνδέσουν τους δύο πόλους, την ορεινή Ολυμπία (ό,τι έμεινε από αυτή) και την παραλία, η οποία φαίνεται να κατέχει τα σκήπτρα του μέλλοντος. Αν και εδώ υπάρχουν σοβαρές ενστάσεις για το χαρακτήρα και τη βιωσιμότητα της λεγόμενης ανάπτυξης που σχεδιάζεται, καθώς και για την **επιλεκτική κάθαρση της παραλίας από τα αυθαιρέτα της ντροπής. Σχέδια για την οικονομική ανασυγκρότηση δεν φαίνονται να υπάρχουν.**

Εκτός αυτού, οι μικρές και εντελώς ερασιτεχνικές προσπάθειες που έκανε ο Σύλλογός μας να φυτέψει κάποιον αριθμό δέντρων στην περιφέρεια του χωριού μας και να αναλάβει να τα φροντίσει, οργανώνοντας το πότισμα και το καθαρίσμα, κίνηση περισσότερο συμβολική, φάνηκε πως δεν συγκίνησε τους υπευθύνους της Δημοτικής Αρχής, από τους οποίους ενώ ζητήθηκε υποστήριξη και συμμετοχή τους στο έργο αυτό, **αδιαφόρησαν προκλητικά, δίνοντας την εντύπωση ότι δεν τους ενδιαφέρει. Ακόμα και μια απλή, συμβολική χειρονομία από μεριάς τους θα είχε ιδιαίτερη σημασία για μας, θα μας ενίσχυε, θα σπείρωνε τους κατοίκους, θα έδινε τον τόνο και το πνεύμα του μέλλοντος που ονειρευόμαστε.** Αντί αυτού υπήρξε αδιαφορία και υποτίμηση της προσπάθειας, πράγμα που δείχνει το πραγματικό πνεύμα των αρμοδίων, τη φιλοσοφία και την πολιτική τους σκέψη και βούλη-

Διαβάστε σ' αυτό το τεύχος

σελ. 8-9

Περιβάλλον

σελ. 10-15

Προσωπογραφίες:
Ασήμω
Λαμπροπούλου - Γρηγοροπούλου

Συνέχεια στη σελ. 5

Σημείωση της έκδοσης

Μετά από τόσες δοκιμασίες που υποστήκαμε όλοι από την καταστροφική πυρκαγιά, μετά τις απανωτές απογοητεύσεις και πικρίες, κάποιοι επιμένουμε ότι η «Μακιστία» **πρέπει να συνεχίσει την έκδοσή της ανελλιπώς**. Δυστυχώς, μετά από όλη αυτή την καταστροφή τα πράγματα οδήγησαν σε ανατροπές, που είχαν να κάνουν όχι μόνο με τις ζωές και τις ανάγκες, αλλά κυρίως με τα συναισθήματα των ανθρώπων. Θα μπορούσε η «Μακιστία» να μείνει ανέγγιχτη; Αδύνατον. Καλείται τώρα να παίξει άλλο ρόλο και συνεπώς έχασε το «ρομαντικό» της χαρακτήρα. Το πολιτιστικό κομμάτι πέρασε μοιραία σε δεύτερη μοίρα. Τα προβλήματα είναι τόσα πολλά στον τόπο μας, που χρειάζεται τεράστια προσπάθεια για να αναδειχτούν και να καλυφθούν στο μέγεθος τους. Και το δυσκολότερο για εμάς είναι ότι πρέπει να συγκεράσουμε τόσες, μα τόσες, διαφορετικές απόψεις και αντιλήψεις, που ενδεχομένως χρειάζεται επαγγελματισμό, τον οποίο, εξ' αντικειμένου, κανείς δεν διαθέτει. Συνεχίζουμε την προσπάθεια, στο μέτρο του δυνατού, για την όσο το δυνατό καλύτερη ενημέρωση των συμπατριωτών, παίρνοντας δύναμη από το γεγονός ότι πολλοί είναι εκείνοι που μας στηρίζουν, κυρίως ηθικά και αρκετοί εκείνοι που «ζηλεύουν» το πώς ένας τόσο μικρός σύλλογος εκδίδει για τόσα πολλά χρόνια ένα τέτοιο σημαντικό έντυπο.

Ας τους μιμηθούμε

Βασιλόπουλος Σταμάτης (συζ. Τασίας Πόθου)20€
Μπάμη Παναγιώτα του Ιωάννου20€
Πόθος Επαμεινώντας του Νίκου30€
Η Μακιστία και ο Σύλλογος ευχαριστούν τους παραπάνω φίλους για την οικονομική ενίσχυση που απέστειλαν.

Για όσους και όσες ενδιαφέρονται να ενισχύσουν οικονομικά την προσπάθεια αποκατάστασης της Μακίστου, ο Σύλλογος Μακισταίων άνοιξε στην Εμπορική Τράπεζα (Emporiki Bank) λογαριασμό με αριθμό 86182793.

ΜΑΚΙΣΤΙΑ

**ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ-ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ
ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΜΑΚΙΣΤΑΙΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΣ**

**ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΜΑΚΙΣΤΑΙΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΣ**

«Η ΜΑΚΙΣΤΟΣ»

N. Πλαστήρα 202, Άγιοι Ανάργυροι
T.K. 135 62, τηλ: 210-2285341

Εκδότρια:

Δήμητρα Κοκκαλιάρη
Συντακτική Επιτροπή:
Διονύσης Κοκκαλιάρης
Χριστίνα Γρηγοροπούλου

Διεύθυνση αλληλογραφίας:

Νεΐγυ 4, Άνω Πατήσια
T.K. 11144, τηλ: 210-2285341
Ηλεκτρ. ταχυδρομείο:
makistia@gmail.com

- Ανώνυμες επιστολές δε δημοσιεύονται.
- Χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.
- Τα άρθρα, οι συνεργασίες και οι αγγελίες δημοσιεύονται δωρεάν.
 - Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν απαραίτητα τη σύνταξη της εφημερίδας.

**Ηλεκτρονική Σχεδίαση Εντύπου
Επιμέλεια - Διεκ/ση έκδοσης
Καρπούζη Αριστέα & Υιοί Ο. Ε.
Εκδόσεις - Γραφικές τέχνες
Θεοδοσίου 23 & Πετροπούλεως 11/10
Τηλ-fax: 210 2619003 - 210 2619696
e-mail: karpouzi@otenet.gr**

Κοινωνικά

Γεννήσεις

• Ο **Αναστάσιος Κοκκαλιάρης** του Παναγιώτη και η σύζυγός του **Γεωργία Κανελλοπούλου**, στις 13 Απριλίου 2009, απέκτησαν το δεύτερο αγοράκι τους.

Ο Σύλλογος και η Μακιστία εύχονται να ζήσει το νεογέννητο, να είναι τυχερό και να το χαίρονται οι γονείς του.

Βαπτίσεις

• Ο **Πόθος Σωτήρης** του Γεωργίου και η σύζυγός του **Μαριάννα**, στις 26 Απριλίου 2009, βάπτισαν μαζί και τα δύο παιδιά τους, στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου στη Μάκιστο. Το αγοράκι ονόμασαν Γεώργιο και το κοριτσάκι Ελένη.

Ο Σύλλογος και η Μακιστία εύχονται να ζήσουν τα νεοφώτιστα.

ΑΗ - ΓΙΩΡΓΗΣ

Μεγάλο μέρος της αιογράφησης του Άη - Γιώργη έχει ολοκληρωθεί από το δημιουργό αιογράφο **Ανδρέα Γεωργακόπουλο**, απόφοιτο της σχολής Καλών Τεχνών και συμπατριώτη μας από το Μπισχίνο. Πρόκειται για μια πολύ σημαντική δουλειά που δίνει σάρκα και οστά στο μικρό εκκλησάκι. Το κόστος της αιογράφησης γίνεται από δωρητές και οικογενειακά αφιερώματα. Στους δωρητές, εκτός από την οικογένεια Βαρδινογιάννη, που έχτισε την εκκλησία μετά την πυρκαγιά, συγκαταλέγονται αρκετοί συμπατριώτες μας από την Ελλάδα και το εξωτερικό, οι οποίοι χρηματοδοτούν την αιογράφηση των αγίων.

Ευχαριστήριο

Το ΔΣ του Συλλόγου ευχαριστεί θερμά όλους τους συμπατριώτες οι οποίοι συμμετείχαν και βοήθησαν στη φύτευση των δένδρων. Ειδικότερα τον **Νώντα Πόθο**, ο οποίος διέθεσε το αυτοκίνητό του και έκανε τη μεταφορά και τον **Παναγιώτη Δημόπουλο** ο οποίος βοήθησε στο πότισμα με το τρακτέρ.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ

Στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας πραγματοποιήθηκε, κατά το τριήμερο 10-11-12 Απριλίου 2009, το 3ο Φεστιβάλ Ελιάς και Ελαιολάδου. Στο πλαίσιο αυτό, το Σάββατο 11 Απριλίου, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηλείας, με κεντρικό μήνυμα τη δημιουργία μιας ισχυρής «Συμμαχίας για την Ηλεία», διοργάνωσε (αίθουσα «Μελίνα Μερκούρη») ειδική τελετή θράβευσης φορέων και προσωπικοτήτων για την μεγάλη τους κοινωνική προσφορά στις πυρόπληκτες περιοχές του Νομού.

Ο Νομάρχης κ. Καφύρας στην ομιλία του μεταξύ άλλων τόνισε:

«Σήμερα, σχεδόν δύο χρόνια μετά και μεσοσύσης της μεγάλης οικονομικής κρίσης και της παγκόσμιας ύφεσης, η Ηλεία συνεχίζει να δοκιμάζεται. Όσο περνάει ο καιρός, η κατάσταση στο Νομό μας αποκτά νέα δυσάρεστα χαρακτηριστικά.

Κάθε μέρα που περνά αναδύονται νέες μεγάλες συνέπειες της καταστροφής, σε κοινωνικό, οικονομικό, περιβαλλοντολογικό επίπεδο.

Η σημερινή τελετή βράβευσης πέρα από την έμπρακτη ευχαριστία σε όλους εκείνους που μας συμπαραστάθηκαν τις δύσκολες ώρες που περάσαμε, έχει και έναν άλλο, σπουδαιότερο για μένα σκοπό.

Τη δημιουργία της «Συμμαχίας για την Ηλεία».

Η νέα αυτή μεγάλη πρωτοβουλία δεν έχει καμιά νομική μορφή σήμερα, αποτελεί την επικοινωνιακή ομπρέλα κάτω από την οποία φιλοδοξούμε να καλύψουμε τους πολίτες, τις προσωπικότητες, τους φορείς ιδιωτικούς και δημοσίους και τις δράσεις που αφορούν δύο μόνο τομείς, αφ' ενός τις επιπτώσεις από τις καταστροφές και την εμπειρία στην αντιμετώπισή τους και αφ' ετέρου τις προβλέψεις, τις μελέτες και τις πρωτοβουλίες, για την προετοιμασία και αντιμετώπιση παρόμοιων προβλημάτων στο μέλλον.

Στόχος της «Συμμαχίας για την Ηλεία» είναι η αξιοποίηση όλης της πολύτιμης εμπειρίας και γνώσης που αποκτήσαμε από την καταστροφή που ζήσαμε. Εμείς τώρα πλέον γνωρίζουμε το πρόβλημα σε όλα τα μεγέθη του.

Η ευαισθητοποίηση, η κατανόηση, η ανθρωπιά, η μελέτη, η πρόβλεψη, η αλληλεγγύη, δεν πρέπει να ξεχαστούν. Έχουμε μεγάλη ευθύνη κυρίως εμείς που είμαστε οι αποδέκτες αυτού του μεγάλου ανθρώπινου κύκλου συμπαραστάσης, να προσπαθήσουμε να διευρύνουμε και να μονιμοποιήσουμε αυτό το σχήμα. Έχουμε υποχρέωση να μην ξεχάσουμε και δεν έχουμε ξεχάσει όλους εκείνους που μας βοήθησαν, που μας συμπαραστάθηκαν, αλλά και που είχαν τη διορατικότητα να δουν τα προβλήματά μας σε βάθος χρόνου και ολιστικά και όχι βραχυπρόθεσμα και μεμονωμένα».

Την εκδήλωση συντόνισε ο Δημοσιογράφος Στέλιος Κούλογλου.

Τιμητικές πλακέτες απονεμήθηκαν στους εξής:

Για την Κυπριακή Δημοκρατία, ο Πρόεδρος της Κύπρου κ. Δημήτρης Χριστόφιας

Για το ΠΑΣΟΚ, ο Πρόεδρος του κινήματος κ. Γιώργος Παπανδρέου

Για την Αρχιεπισκοπή Αμερικής και την IOCC, η εκπρόσωπος της οργάνωσης στην Ελλάδα και τα Βαλκάνια κα Δέσποινα Κατσιβελλάκη

Η κ. Μαρρίαννα Βαρδινογιάννη χαιρετίζει την εκδήλωση

Για το Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση και τη Eurobank EFG, ο Γραμματέας του Εκτελεστικού Συμβουλίου του Ιδρύματος κ. Δημήτρης Αφεντούλης

Για την οικογένεια και τον όμιλο Βαρδινογιάννη, η Πρόεδρος καλής θέλησης της UNESCO κα Μαρρίαννα Βαρδινογιάννη

Για την Marfin Investment Group, ο Πρόεδρος καθηγητής κ. Μανώλης Ξανθάκης

Την Ειδική Τιμητική Μνεία για την ενημέρωση σε θέματα περιβάλλοντος παρέλαβε για το ραδιοτηλεοπτικό σταθμό ΣΚΑΪ, ο Πρόεδρος του κ. Ιωάννης Αλαφούζος.

Τον πρόεδρο του ταμείου βοήθειας εκτάκτων αναγκών, πρέσβη κ. Πέτρο Μολυβιάτη ο οποίος δεν παρέστη.

Στην εκδήλωση προσεκλήθησαν και συμμετείχαν φορείς του Νομού μεταξύ αυτών και ο Σύλλογος Μακισταίων.

Μέλη του προεδρείου του Συλλόγου Μακισταίων κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης είχαν ολιγόλεπτη συνάντηση με την κ. **Μαρρίαννα Βαρδινογιάννη**. Εξέφρασαν εκ μέρους των Μακισταίων τις θερμές ευχαριστίες στο πρόσωπό της καθώς και στον Όμιλο Βαρδινογιάννη για την γενναιόδωρη προσφορά στην ανοικοδόμηση του οικισμού της Μακίστου.

Η κ. Βαρδινογιάννη έδειξε ειλικρινή συναισθήματα χαράς για την συνάντηση ενώ στην ομιλία της κατά την παραλαβή του βραβείου τόνισε ότι: «Δεν ήταν απαραίτητο να βραβευτούμε. Πράξαμε το αυτονόητο», δείχνοντας έτσι τη μεγαλοψυχία της.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΖΑΧΑΡΩ

- Προγραμματική σύμβαση με το υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης υπέγραψε ο Δήμος Ζαχάρως, για τη μελέτη και εκτέλεση έργων προστασίας δασών σε δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις στις περιοχές Κακοβάτου, Νεοχωρίου και Ζαχάρως.

- Πέντε Δήμοι, της Ανδρίτσαινας, Αλιφείρας, Φιγαλείας, Ζαχάρως και Βώλακος, συμμετέχουν στον νεοσύστατο Σύνδεσμο Προστασίας και Ανάπτυξης Δασικών Περιοχών της Επαρχίας Ολυμπίας. Σκοπός του Συνδέσμου είναι η προστασία και ανάπτυξη του δασικού οικοσυστήματος των δασικών περιοχών της επαρχίας Ολυμπίας.

- Έργα ανάπτυξης πραγματοποιούνται από το φθινόπωρο στην πόλη της Ζαχάρως στα οποία περιλαμβάνονται υπογειοποίηση των καλωδίων της ΔΕΗ, αποξήλωση του παλιού οδοστρώματος και τοποθέτηση κυβόλιθων, νέο δίκτυο ύδρευσης το οποίο έχει ήδη αντικατασταθεί στο Γιαννιτσοχώρι, τον Κακόβατο, τους Ταξιάρχες, το Νεοχώρι, το Ξηροχώρι, το Λέπρεο και την Αρτέμιδα, ενώ τα υπόλοιπα Δ.Δ. μπαίνουν στο πρόγραμμα για τους επόμενους μήνες.

ΗΜΕΡΙΔΑ

Στην Αρτέμιδα πραγματοποιήθηκε, την Κυριακή 26 Απριλίου 2009, Ημερίδα με θέμα την παρουσίαση μελέτης για την χάραξη του οδικού άξονα **Ανδρίτσαινα-Αλιφείρα-Ζαχάρω**. Πρόκειται για νέο δρόμο ο οποίος υποστηρίζεται από τους τρεις δημάρχους των περιοχών: Ζαχάρως κ. Πανταζή Χρονόπουλο, Ανδρίτσαινας κ. Τρύφωνα Αθανασόπουλο και Αλιφείρας κ. Δήμο Γεωργακόπουλο. Παρουσιάστηκαν τα τεχνικά χαρακτηριστικά από τον Τοπογράφο Μηχανικό και εκπρόσωπο του Μελετητικού Γραφείου κ. Παναγιώτη Στάθη. Το συνολικό μήκος του δρόμου είναι 29 χλμ και η μελέτη έχει γίνει για ταχύτητα 60 χλμ/ώρα, δηλ. η διαδρομή Ανδρίτσαινα-Ζαχάρω και αντίστροφα θα γίνεται σε 25 λεπτά. Η κάθε λωρίδα κυκλοφορίας θα έχει πλάτος 3,75 μέτρα και συνολικό πλάτος 9 μέτρα.

Παραρέθηκαν ο υφυπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Πρόνοιας και οι βουλευτές του Νομού οι οποίοι στήριξαν τη πραγματοποίηση του έργου διότι θα συνδέσει την Εθνική οδό Τρίπολης-Μεγαλόπολης-Ανδρίτσαινας με την Ολυμπία (Ιόνια Οδό) και θα ελαχιστοποιήσει την πρόσβαση των ορεινών περιοχών προς τη θάλασσα. Υποστηρίχθηκε η άποψη ότι με το έργο αυτό θα επιτευχθεί η αναγέννηση των τριών πυρόπληκτων Δήμων με την ενίσχυση της εγχώριας αγοράς, την διακίνηση προϊόντων, την αύξηση επισκεπτών σε περιοχές με αρχαιολογικό ενδιαφέρον και με ιδιαίτερο φυσικό κάλλος και την αύξηση του τουρισμού. Όσον αφορά τη χρηματοδότηση προτάθηκε να διεκδικηθούν χρήματα από το Ταμείο Μολυβιάτη και το Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ.

ΚΑΪΑΦΑΣ

Το γενικό σχέδιο που έχει εκπονηθεί ήδη από την αρμόδια εταιρεία διαχείρισης της περιοχής, τα Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα

ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΛΟΥΤΡΑ ΚΑΪΑΦΑ

Περιγραφή Ακινήτου

Το ακίνητο διοίκησης και διαχείρισης ΕΤΑ Α.Ε., υπό τον τίτλο «Ιαματική Πηγή (Λουτρά) Καΐαφα Ηλείας», αποτελείται από α) **οικοπεδική έκταση 3.672.433 τ.μ.**, που περιέχει τις ιαματικές πηγές, τις εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης ιαματικών πηγών (ξενοδοχεία, υδροθεραπευτήρια κ.λ.π.) και το νησί στη λίμνη, β) **Τη λίμνη Καΐαφα**, (εμβαδού 1.537.899τ.μ.), με τις όχθες της, γ) **τη θαλάσσια ζώνη Αιγιαλού**. Το μεγάλο πλεονέκτημα του ακινήτου (έως και μέχρι την καταστροφική πυρκαγιά του 2007), ήταν η απaráμιλλη φυσική ομορφιά, τμήμα της οποίας αποτελεί η συνέχεια του δάσους Στροφιλιάς, η σπάνια βιοποικιλότητα (η περιοχή είναι ενταγμένη στο πρόγραμμα Δίκτυο Natura 2000), το μοναδικό εναλλασσόμενο τοπίο, καθώς και η άμεση επαφή με τη θάλασσα.

Δραστηριότητες

ΝΕΑ ΕΡΓΑ 30.000.000 ΕΥΡΩ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΗΝ ΗΛΕΙΑ

Την έγκριση πιστώσεων ύψους περίπου 30.000.000 Ευρώ για την αποκατάσταση ζημιών από τις πυρκαγιές του 2007 ανακοίνωσε ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος Σπύρος Σπυριδών, κατά την επίσκεψή του στο κτήριο της Περιφέρειας στον Πύργο, παρουσία του Υφυπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης Γιώργου Κοντογιάννη και της Βουλευτή Ηλείας Κρινιώς Κανελλοπούλου. Η χρηματοδότηση προέρχεται από πόρους του Ειδικού Ταμείου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών (ΕΤΑΕΑ) και του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, ενώ αφορά σε έργα αντιπλημμυρικά, ύδρευσης, οδοποιίας και σχετικών υποδομών σε διάφορες πυρόπληκτες περιοχές του Νομού Ηλείας.

Σε σχετικές δηλώσεις του προς τα ΜΜΕ, ο κ. Σπυριδών τόνισε, μεταξύ των άλλων: «Με την ευκαιρία του σημερινού εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας Περιβάλλοντος, είμαι στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσω την έγκριση της χρηματοδότησης για μια σειρά από δράσεις προστασίας και αποκατάστασης του περιβάλλοντος στην Ηλεία. Ο προϋπολογισμός των δράσεων αυτών ανέρχεται σε περίπου 30.000.000 Ευρώ, εκ των οποίων τα 19.000.000 συνεισφέρει το ΕΤΑΕΑ. Στις επόμενες εβδομάδες προχωρούμε στην οριστικοποίηση των τεχνικών δελτίων, ώστε να ξεκινήσουν άμεσα οι προκηρύξεις για την κατασκευή των έργων. Σημειώνω ότι για τις πυρόπληκτες περιοχές του Νομού έχουν ήδη διατεθεί περίπου 217.000.000 Ευρώ, ποσόν που εντάσσεται στο Σχέδιο Ανασυγκρότησης Πυροπλήκτων Περιοχών της Δυτικής Ελλάδας, συνολικού προϋπολογισμού άνω των 600.000.000 Ευρώ.

Μια άλλη και επίσης πολύ σημαντική κατηγορία περιβαλλοντικών έργων είναι αυτά που σχετίζονται με τη διαχείριση των απορριμμάτων και πιο συγκεκριμένα με τους χώρους επεξεργασίας των στερεών και των υγρών αποβλήτων. Σχετικά με τη διάθεση των στερεών αποβλήτων, υπάρχουν ήδη οι απαραίτητες πιστώσεις για να προχωρήσουμε και να επιλύσουμε οριστικά το πρόβλημα στην περιοχή της Ηλείας. Για τα υγρά απόβλητα, εκτός του ότι ήδη εκτελούνται μεγάλα έργα αποχέτευσης και κατασκευής βιολογικών καθαρισμών σε όλο το Νομό, με χαρακτηριστικά παραδείγματα αυτά της Γαστούνης, της Βάρδας και του Βαρθολομιού, υπάρχουν επιπλέον δράσεις σε πανελλαδικό επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα, κατά την τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο, δηλαδή ως το 2013, μέσω του ΥΠΕΧΩΔΕ επιλύονται όλα τα ζητήματα που σχετίζονται με τη διάθεση υγρών αποβλήτων στις περιοχές της χώρας που έχουν πληθυσμό πάνω από 2.000 κατοίκους», συμπλήρωσε ο κ. Σπυριδών.

Το Γενικό Σχέδιο (Master Plan) Λίμνης Καΐαφα

Το Γενικό Σχέδιο (Master Plan) της Λίμνης Καΐαφα, έχει ως βασικό στόχο τη δημιουργία ενός «Οικολογικού - Οικογενειακού Πάρκου Περιπέτειας (Eco – Family and Activity Park)».

Το Σχέδιο προβλέπει τη ριζική ανακαίνιση / αποκατάσταση του ιαματικού κέντρου και την ανάπτυξη ενός σύγχρονου, πρότυπου κέντρου οικότουρισμού, ευεξίας, φυσικής ανάτασης και αναψυχής. Στο έργο, δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στο περιβάλλον, στην αποκατάσταση του φυσικού οικοσυστήματος, στον πράσινο τουρισμό και στον οικότουρισμό, σε συνδυασμό με ήπιες δραστηριότητες ναυταθλητισμού. Οι παρεμβάσεις που προτείνονται αναμένεται να συμβάλουν ουσιαστικά στην αναζωογόνηση της τοπικής οικονομίας που επλήγη από τις πυρκαγιές το καλοκαίρι του 2007. Οι συνολικές επενδύσεις για την αναμόρφωση της περιοχής, αναμένεται να ξεπεράσουν τα 25 εκ. ευρώ.

Πόλοι ανάπτυξης

Τρεις είναι οι βασικοί πόλοι στους οποίους θα αναπτυχθούν οι κύριες δραστηριότητες:

1. Το «νησάκι»

Για το νησάκι προβλέπεται:

- Εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων εγκαταστάσεων για τη διαμονή των επισκεπτών
- Δημιουργία οικολογικού κάμπινγκ
- Δημιουργία κτισμάτων τύπου καλύβας (20 καλύβες).
- Ανάδειξη της εκκλησίας και του περιβάλλοντος χώρου για την ανάπτυξη κοινωνικο – θρησκευτικών εκδηλώσεων
- Δημιουργία σύγχρονου ναυταθλητικού κέντρου
- Δημιουργία νέων στεγασμένων χώρων καφέ – εστιατορίων
- Ανάπτυξη στοιχειωδών εμπορικών χρήσεων για την ανάδειξη των τοπικών προϊόντων (τύπου λαϊκής αγοράς)

Ολόκληρο το νησάκι πρόκειται να αποτελέσει πρότυπο πιλοτικό έργο αναφορικά με ζητήματα ΑΠΕ, διαχείρισης αποβλήτων, οικολογικά πιστοποιημένων υλικών και απαγόρευσης χρήσης αμαξίου.

2. Ιαματικές πηγές – υδροθεραπευτήριο – Eco Spa

Για την περιοχή των ιαματικών πηγών προτείνεται η δημιουργία δυο ξεχωριστών και αλληλοσυμπληρούμενων εγκαταστάσεων ιαματικών λουτρών:

- **Τα «Λουτρά της Ίασης»:** τα παραδοσιακά υδροθεραπευτήρια, τα οποία θα διατηρηθούν και θα επεκταθούν.
- **Τα «Λουτρά των Κήπων της Πηγής»:** δημιουργία σύγχρονου χώρου ανάτασης και ευεξίας, ο οποίος θα αποτελείται από εσωτερικές και εξωτερικές πισίνες και ελκυστικούς χώρους θεραπείας.

3. Ο Προβλήτας

Για τον υπάρχοντα προβλήτα προβλέπεται:

- Επανασχεδιασμός και κατεδάφιση τμήματός του για τη δημιουργία αμμώδους – φυσικής παραλίας και μικρής φυσικής πισίνας εντός της λίμνης
- Διαμονή σε επιπλέοντες οικολογικούς οικίσκους (floating eco – village), 20 τον αριθμό
- Δημιουργία κέντρου άθλησης και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με Multi Media

Μεταφορές – διαδρομές - μονοπάτια

Στην είσοδο στην περιοχή θα κατασκευαστεί σταθμός πληροφόρησης και υποδοχής (info / welcome hub), ενώ οι μεταφορές εντός του ακινήτου θα γίνονται αποκλειστικά με μέσα φιλικά προς το περιβάλλον: ποδήλατα, ηλιακά φορτιζόμενα οχήματα, καγιάκ, κανό, ηλεκτρικά ferries. Όλες οι δραστηριότητες θα συνδέονται μεταξύ τους με δίκτυο πεζοδρόμων – ποδηλατοδρόμων – μονοπατιών και με πλοίαριο.

ΠΑΣΧΑ

Γιορτάστηκε ήσυχα το Πάσχα στην πυρόπληκτη Μάκιστο. Στη Μάκιστο που αγωνίζεται να Αναστηθεί. Κι όπως φαίνεται, ο χρόνος άρχισε να μετράει αντίστροφα και αργά-αργά να γιατρεύει τις πληγές των ανθρώπων. Μεγάλη ελπίδα αποτέλεσε το ευχάριστο γεγονός ότι κάποια σπίτια, λίγα έστω, ολοκληρώθηκαν ή σχεδόν ολοκληρώθηκαν και κάποιοι συγχωριανοί μας είχαν τη χαρά να φιλοξενηθούν σ' αυτά για τις Άγιες μέρες. Αυτό ήταν ίσως το σημαντικότερο γεγονός για το δεύτερο Πάσχα μετά την καταστροφή και έδωσε μια

Το στόλισμα του επιταφίου

ελπίδα σε όλους, ότι η Μάκιστος θα ξαναγεννηθεί. Βέβαια και πάλι απουσίαζαν πολλοί. Εκείνοι που χάθηκαν στη φωτιά υπάρχουν στις μνήμες. Κάποιοι που οι ηλικιωμένοι γονείς τους μένουν ακόμη στα κοντέινερ, τους πήραν μαζί τους σε άλλα μέρη, ενώ άλλοι έστησαν το γιορταστικό τραπέζι έξω από τα κοντέινερ. Λιγοστοί βρεθήκαμε στην εκκλησία για τον Επιτάφιο που έγινε στις 5 μμ και ακολουθήσαμε την περιφορά με ...λιακάδα, ενώ η Ανάσταση έγινε στις 9.30. Στη λειτουργία της Αγάπης ο ιερέας με τον ψάλτη και τον επίτροπο βρέθηκαν σχε-

Στιγμιότυπο από τη δενδροφύτευση στον Αη - Γιώργη

δόν μόνοι τους. Ούτε φέτος έγινε γλέντι, το Πασχαλινό γλέντι. Μια συντροφιά βρέθηκε στο καφενείο όπου ταπεινά και ήσυχα είπαν λίγα τραγούδια, όχι τόσο της χαράς, μα έτσι για την Ημέρα. «Σήμερα μωρέ σήμερα, σήμερα Χριστός Ανέστη. Σήμερα Χριστός Ανέστη και στους ουρανούς ευρέθη...»

Όσο για τη φύση, δεν έβλεπες παρά πράσινο, αρκεί βέβαια να μη σήκωνες το βλέμμα προς το Λαπίθα. Λόγω των εκτεταμένων βροχοπτώσεων του χειμώνα πρασίνισαν τα πάντα και τα χόρτα συναγωνίζονται σε ύψος τις καμένες ελιές. Ελάχιστοι έχουν φτιάξει τα χωράφια τους και τις ελιές τους. Κυριαρχεί το πρόσκαιρο πράσινο των άγριων χόρτων που σε λίγο καιρό θα ξεραθεί και θα γίνει επικίνδυνο.

Τις μέρες αυτές ο Σύλλογος προχώρησε στην αγορά και τη φύτευση κάποιων μεγάλων δένδρων. Το Μ. Σάββατο αγοράστηκαν από φυτώριο της Ηλείας εφτά μεγάλα δένδρα. Φυτεύτηκαν τέσσερα πλατάνια στον περίβολο του Αι Γιώργη, ένας πλάτανος στην πλατεία του Αι Γιάννη και ένας στο νεκροταφείο όπου φυτεύτηκε και μια κουτσουπιά.

Ελπίζουμε και ευχόμαστε του χρόνου να έχουν μπει όλοι οι άνθρωποι στα σπίτια τους και να γιορτάσουμε όλοι μαζί ενωμένοι.

Όταν το πάθημα... δεν γίνεται μάθημα

Συνέχεια από τη σελ. 1

ση.

Καθημερινά διαβάζουμε μέσω του διαδικτύου, πάντα σε θεωρητικό επίπεδο, διακηρύξεις και προγράμματα τόσο της Νομαρχίας, όσο και άλλων οργάνων, αλλά μέχρι τώρα τίποτα δεν έχει φανεί να υλοποιείται. Εντέλει αυτός ο τόπος, όπως είτε επιτυχώς κάποιος, έχει να ελπίζει μόνο στο Θεό.

Μέσα σε όλα αυτά, στο μόνο σημείο που υπάρχει κάποια πρόοδος, καθώς και εστίαση του ενδιαφέροντος από τους πολίτες και τους αρμοδίους είναι η **ανακατασκευή των οικιών**. Το ευχάριστο γεγονός της αρχής της σταδιακής παράδοσης των κατοικιών είναι το βασικό επιχείρημα όσων προβάλλουν ότι ο τόπος αναγεννιέται. Είναι βέβαια πολύ σημαντικό να υπάρχει πάλι στέγη για τους ανθρώπους του χωριού, όμως όχι μόνο δεν φτάνει, αλλά είναι και πολύ πιθανό να αποδειχθεί ανεπαρκές, αν θέλουμε να μιλήσουμε για το μέλλον του χωριού. Η μονομανία της κοινωνίας του χωριού με το θέμα των κατοικιών

αφήνει στο σκοτάδι όλα τα υπόλοιπα, που είναι εξίσου, αν όχι περισσότερο, σημαντικά. Οι κατοικίες είναι ίσως το ευκολότερο κομμάτι της προσπάθειας και μπορεί κάποιος να πει ότι ακόμα και με τις αναποτελεσματικότητες της κρατικής βοήθειας θα μπορούσαν να προχωρήσουν, απαιτώντας βέβαια σαφώς πολύ μεγαλύτερο κόπο. **Ίσως όμως αυτή η κατάσταση του κοινού κόπου για την ανασυγκρότηση του χωριού μας να λειτουργούσε λυτρωτικά, σαν κάθαρση μετά το κακό, και να συσπείρωνε τους κατοίκους, γιατί θα αποτελούσε έναν κοινό μας σκοπό.** Αντίθετα, ο τρόπος που προχωράει η διαδικασία έχει γίνει η αιτία να αναδειχθούν εκ νέου μικρότητες και εγωισμοί που δεν τιμούν κανένα μας και με θλίψη παρατηρούμε το γεγονός ότι η διαδικασία ανακατασκευής αντί να γίνει αφορμή συσπείρωσης να γίνεται πεδίο ανταγωνισμών. Η κοινωνία του χωριού μας μοιάζει να βολεύεται με την αξιέπαινη δωρεά των κατοικιών και να μην μπορεί να αρθρώσει λόγο για μία προ-

οπτική, ως κοινότητα, για το μέλλον, παρά μόνο για ό,τι ο καθένας, ατομικά και με κριτήριο το προσωπικό του συμφέρον σχεδιάζει.

Αλίμονο στις κοινωνίες που το μέλλον τους και την ευημερία τους τη στηρίζουν πάνω στις φιλανθρωπίες των άλλων και δεν βάζουν κάτω το μυαλό και τα χέρια τους, να αγωνιστούν, συνεργαζόμενοι για ένα κοινό όραμα. Εμείς νομίζουμε πως ανήκουμε στην τελευταία, απογοητευτική, περίπτωση. Ας μείνουμε λοιπόν, να καμαρώνουμε για τα καινούρια σπίτια που μας έφτιαξαν και ας αφήσουμε τα άλλα, μεγάλα και σημαντικά, να τα διαχειρίζονται άλλοι, κατά την κρίση τους. **Το ζήτημα είναι πώς η διαδικασία αυτή θα μπορούσε να είναι αφορμή ενότητας και ηθικής ανάτασης για το χωριό. Αντίθετα έγινε αφορμή διάσπασης και ηθικής έκπτωσης.** Ας τα σκεφτούμε όλα αυτά. Δεν είναι κακό, πατριώτες! **Οι κοινωνίες δένονται αγωνιζόμενες με τα δικά τους μέσα και όχι περιμένοντας τη σωτηρία από τους άλλους....**

ΜΕΓΑΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΒΙΒΛΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΥΡΩΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ “ΣΙΜΩΝΟΣ ΚΑΡΑ” ΣΤΟ ΛΕΠΡΕΟ ΗΛΕΙΑΣ

Σε ειδική τελετή που πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα συνεδριάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ζωγράφου, στην Αθήνα, την Κυριακή 24 Μαΐου 2009, ώρα 12:00, απονεμήθηκε, από τον ιστορικό Σύλλογο των Ολυμπίων, τιμητική πλακέτα στη ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΥΡΩΝΑ, για την προσφορά 251 βιβλίων -313 τεμαχίων-, με σκοπό να διατεθούν στην υπό ίδρυση Βιβλιοθήκη “Σίμωνος Καρα” στο Λέπρεο Ηλείας. Τα προσφερόμενα βιβλία είναι εκδόσεις διαφόρων συγγραφέων από την ελληνική και ξένη λογοτεχνία (διηγήματα, μυθιστορήματα, ποιητικές συλλογές), εγκυκλοπαίδειες, κλπ, τα οποία θα εμπλουτίσουν τη συγκεκριμένη βιβλιοθήκη όταν δημιουργηθεί.

Την απονομή της πλακέτας που προηγήθηκε των εργασιών της Γενικής Συνέλευσης του Συλλόγου των Ολυμπίων, έκανε ο Πρόεδρος κ. Κων/νος Βλάμης προς την Πρόεδρο της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Βύρωνα Κα Μαρία Κοκκίνου-Μεϊμαρίδου. Ο κ. Βλάμης, αφού ευχαρίστησε

Η απονομή της πλακέτας (Μαρία Κοκκίνου, Κων/νος Βλάμης & Δημήτριος Πρίγγουρης)

για την προσφορά, διευκρίνισε ότι, τα βιβλία, αν δεν γίνει η Βιβλιοθήκη Σίμωνος Καρα στο Λέπρεο θα διατεθούν σε κάποια άλλη Βιβλιοθήκη της πυρόπληκτης Ηλείας.

Η Πρόεδρος της Δημοτικής Βιβλιοθήκης στην ολιγόλεπτη ομιλία της, αφού πρώτα ευχαρίστησε το Σύλλογο για την τιμητική πλακέτα, αναφέρθηκε στη σημασία και τη σπουδαιότητα

του βιβλίου για τον άνθρωπο, η οποία δεν μπορεί να αντικατασταθεί από τα ηλεκτρονικά μέσα και την εξέλιξη της τεχνολογίας

Πριν την απονομή διαβάστηκε απόσπασμα Πρακτικού του Διοικητικού Συμβουλίου, από το Γενικό Γραμματέα του Συλλόγου κ. Αδάμ Αδαμόπουλο, με ευχαριστίες προς το Δήμαρχο Βύρωνα κ. Νίκο Χαρδαλιά, την Πρόεδρο και το Διοικητικό Συμβούλιο της Βιβλιοθήκης, για τη δωρεά και ανακηρύχθηκε η Δημοτική Βιβλιοθήκη Βύρωνα, «Δωρητής», σύμφωνα με το άρθρο 23 του Καταστατικού. Επίσης από το πρακτικό διαβάστηκαν ευχαριστίες προς τον κ. Πάνο Τριγάζη, από τη Μίνθη της Ολυμπίας, που συνέβαλε σ' αυτή την προσφορά.

Όπως είναι γνωστό, για την ίδρυση Βιβλιοθήκης “Σίμωνος Καρα” και Αναγνωστηρίου στο Λέπρεο, στο χώρο του Δημοτικού Σχολείου, εκκρεμεί προσφορά 30.000 ευρώ, του Ιδρύματος Κώστα και Ελένης Ουράνη. Επίσης υπάρχουν και άλλες σημαντικές προσφορές βιβλίων.

«80 ΩΡΕΣ ΣΕ ΠΥΡΙΝΟ ΚΛΟΙΟ»

Είναι ο τίτλος του νέου βιβλίου του Πάνου Τριγάζη που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Ταξιδευτής» το Νοέμβριο.

-Πρόκειται για ένα οδοιπορικό στις φλόγες και στις στάχτες της Ηλείας το μαύρο καλοκαίρι του 2007. Μια καταγραφή γεγονότων και εικόνων της πρωτοφανούς καταστροφής που υπέστη ο νομός μας από την επέλαση της πύρινης λαίλαπας.

-Σύμφωνα με τον συγγραφέα, πρόκειται για ένα οδοιπορικό στις φλόγες και στις στάχτες της Ηλείας το μαύρο καλοκαίρι του 2007. Μια καταγραφή γεγονότων και εικόνων της πρωτοφανούς καταστροφής που υπέστη ο νομός μας από την επέλαση της πύρινης λαίλαπας. Αλλά πρόκειται και για κραυγή εναντίον των

υπευθύνων, κυρίως των κυβερνώντων. Το μήνυμα του βιβλίου είναι «ποτέ πια» τέτοια τραγωδία, κάτι όμως που απαιτεί εγρήγορση και αγώνες από τους πολίτες της Ηλείας για μια ανασυγκρότηση με κέντρο τον άνθρωπο και σεβασμό στο περιβάλλον. Για μια ανάπτυξη όπου οι άνθρωποι και το περιβάλλον θα είναι πάνω από τα κέρδη. Για τα δικαιώματα στη ζωή και των επόμενων γενεών.

Η παρουσίαση του βιβλίου έγινε στην Αθήνα και στον Πύργο.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΣΤΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΜΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ

ΑΘΗΝΑ 2009

Κυκλοφόρησε ο Έκτος Τόμος της «Ολυμπιακής Εστίας» 496 σελίδες, τιμή 20 €

Περιλαμβάνει θέματα αρχαιολογικού, θρησκευτικού, ιστορικού, κοινωνικού, λαογραφικού και λογοτεχνικού ενδιαφέροντος, που αναφέρονται όλα σχεδόν στην επαρχία Ολυμίας.

Τον τόμο μπορείτε να τον προμηθευτείτε από τον εκδότη και τη διεύθυνση της εφημερίδας (Τηλ.: 210 8671155).

Νέο Δ.Σ. της Ομοσπονδίας

Στις 26 Απριλίου 2009 πραγματοποιήθηκε η Τακτική Γενική Συνέλευση των μελών της Ομοσπονδίας Τοπικών Συλλόγων Επαρχίας Ολυμπίας, στα γραφεία της Ομοσπονδίας στην οδό Αθηνάς.

Μετά τον απολογισμό της δράσης του Δ.Σ., την έγκριση των πεπραγμένων της προηγούμενης διοίκησης και την έγκριση του ισολογισμού, πολλοί πατριώτες –εκπρόσωποι από διάφορους Συλλόγους– πήραν το λόγο. Επισημάνθηκε το γεγονός της ύφεσης που παρατηρείται στην παρουσία και δράση των συλλόγων στην Ομοσπονδία αλλά και γενικότερα, όπως και της ανάγκης συνέχισης και ενδυνάμωσης της λειτουργίας των συλλόγων. Επίσης αναφέρθηκαν διάφορα θέματα που ενδιαφέρουν την Επαρχία Ολυμπίας, όπως: η χάραξη των νέων οδικών αξόνων, όπως η Ιόνια Οδός, το θέμα της υγειονομικής περιθάλψης, το θέμα της πιθανής συνένωσης των δήμων Ανδρίτσαινας, Ζαχάρως, Αλιφείρας και Φιγαλείας με τον Καποδίστρια II, το θέμα της αναβίωσης των σχεδιασμών για δημιουργία Χ.Υ.Τ.Α. στην περιοχή καθώς και άλλα θέματα. Σημαντικός χρόνος αφιερώθηκε επίσης στο θέμα της εγκατάστασης της Ομοσπονδίας σε νέα γραφεία και στις –οικονομικές κυρίως - δυσκολίες που υπάρχουν σε αυτό το ζήτημα. Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκαν οι εκλογές για την ανάδειξη του νέου Δ.Σ.

Το νέο Δ.Σ. που προέκυψε από τις αρχαιρεσίες για τη διετία 2009-2011, αποτελούν οι:

Μανώλης Δημήτρης – του Συλλόγου Γραικαίων -Πρόεδρος
Βλάμης Κων/νος – Του Συλλόγου Λεπρεατών –Α' Αντιπρόεδρος
Φωτόπουλος Πάνος – του Συλλόγου Ζαχαραίων – Β' Αντιπρόεδρος
Παναγιούλιας Αγαθοκλής –Του Συλλόγου Μινθίων –Γενικός Γραμματέας
Κάππου Σταματία –Του Συλλόγου Νεοχωριτών –Ειδικός Γραμματέας
Αδαμοπούλου Ευαγγελία –Του Συλλόγου Φριξαίων –Ταμίας
Παναγόπουλος Δημήτριος- του Συλλόγου Μηλιωτών –Αναπληρωτής ταμίας
Ζάγκος Θεόδωρος –του Συλλόγου Φιγαλιών – Σύμβουλος
Ζήρος Θεόδωρος –Του Συλλόγου Ταξιαρχών –Σύμβουλος
Λαμπρόπουλος Αθανάσιος –Του Συλλόγου Φαναριτών –Σύμβουλος
Λυμπεράς Χαράλαμπος –Του Συλλόγου Πετραλωνιτών –Σύμβουλος
Μακρής Γεώργιος –Του Συλλόγου Σχιναιών –Σύμβουλος
Παπαρηγορίου Γεώργιος –Του Συλλόγου Δαφνουλαίων –Σύμβουλος
Σμυρνης Μάρκος –Του Συλλόγου Νέων Λυμιστιάνων –Σύμβουλος
Τράπαλης Αθανάσιος- του Συλλόγου Ανδριτσάνων –Σύμβουλος

Ανθολόγιο ελληνικού λόγου

Οὐδαμοῦ ἄλλοθι τῆς γῆς ἐφηρμόσθη ποτὲ τόσον ψηλαφη-
τῶς τὸ πολυθρύλητον ἀπόφθεγμα τοῦ Σατωβριάνδου: ἐ-
λεύθεροι διὰ τοῦ Νόμου καὶ ἀνδράποδα διὰ τῆς διοικήσε-
ως. Οἱ νόμοι εἶναι ἀνεπίφογοι, ὅλοι ἀπαστράπτοντες ἐκ τῶν
τελειοτάτων ἐφευρέσεων τῆς ἀνθρωπίνης δικαιοσύνης καὶ
τοῦ πολιτισμοῦ. Οἱ Ἑβραῖοι ἐκλέγονται ἀκωλύτως δη-
μοτικοὶ σύμβουλοι, καὶ οἱ Μαῦροι, ὅσοι πατήσωσι τὴν Ἑλ-
ληνικὴν γῆν, κηρύττονται αὐτοδικαίως ἐλεύθεροι. Ἄλλ'
οὐδαμοῦ σημειοῦται ποῦ πρέπει νὰ πατήσωσιν οἱ κάτοικοι
τῆς Ἑλλάδος, ὅπως ἀποτινάξωσι τὸν κλοιὸν τῆς δουλεί-
ας, ὃν ἐπέθηκεν ἐπὶ τοῦ τραχήλου αὐτῶν ἡ φεουδαλικὴ
ἐφαρμογὴ τοῦ ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι συνταγματικοῦ πολιτεύ-
ματος.

Ἐκεῖνοι, οὓς ἔταξεν ὁ νόμος φύλακας καὶ κοσμήτορας τῆς
ιδανικῆς ταύτης πολιτείας, οἱ ὑπουργοί, οἱ βουλευταί, οἱ

δήμαρχοι, οἱ νομάρχαι, μετεποίησαν ἑαυτοὺς εἰς μαστιγο-
φόρους τυράννους τοῦ λαοῦ. Τὸ διέπειν τὴν ἐξουσίαν δὲν
εἶναι πλεόν λειτουργία, ἀλλὰ προσοδοφόρον ἐπάγγελμα.
Καὶ πάντες οἱ τρόποι κρίνονται χρηστοὶ πρὸς ἐκπόρθησιν
ἢ πρὸς διατήρησιν τοῦ πολυτίμου τούτου λαφύρου. «Δός
μοι καὶ σοὶ δίδω», «παρανόμησον καὶ παρανομῶ»· ἰδοὺ τὰ
ἱερὰ συνθήματα, ἅτινα διασταυροῦνται σήμερον ἐν τῇ χώρᾳ,
ἐν ᾗ ἄλλοτε ἐγράφη δι' αἵματος εἰς οἰωνὸς ἄριστος ἀ-
μύνεσθαι περὶ πάτρης.

Πιθηκίσαντες τὰ πάντα, ἐπιθηκίσαμεν, φυσικῶ τῷ λόγῳ,
καὶ τὰ κόμματα. Οἱ περὶ τὸ συνταγματικὸν πολίτευμα
φιλοσοφῆσαντες πρέπει νὰ καταβῶσιν εἰς Ἑλλάδα, ὅπως
ἴδωσι ποῦ κατήνησεν ὁ σωτήριος καὶ ἀναγκαῖος θεσμὸς
τῆς συμπολιτεύσεως καὶ ἀντιπολιτεύσεως. "Ο,τι παρ'
ἄλλοις εἶναι εὐγενῆς ἄμιλλα καὶ ἀμοιβαῖος ἔλεγχος, παρ'
ἡμῖν μετεβλήθη εἰς τυφλὴν ἐμπάθειαν καὶ εἰς ἐμφύλιον
πόλεμον. [...] Ἡ ἀντιπολίτευσις παρ' ἡμῖν εἶναι αὐτόχρημα
ἐπιδρομὴ, ἡ δὲ συμπολίτευσις ἐπινέμησις πόλεως ἀλω-
θείσης ἐξ ἐφόδου. [...]

Ἐπάρχει ἀνιούσα τις κλιμαξ διαφθορᾶς, ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ
τελευταίου ψηφοφόρου καὶ λήγουσα εἰς τὸν πρωθυπουργόν,
καὶ ἐν τῇ σχολιᾷ ταύτῃ κλίμακι εἶναι ἀδύνατον νὰ μείνη
τις ὄρθιος καὶ ἀκηλίδωτος. Τὸ κέντρον δὲ τῆς διαφθορᾶς,
ὁ ἀσκὸς τοῦ Αἰόλου, ἐξ οὗ ἀπολύονται ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος ὁ

μαρασμὸς καὶ ἡ ἀτίμωσις, εἶναι τὸ ἐλληνικὸν Βουλευτή-
ριον. [...] Πόσοι ψηφίζουσι κατὰ συνείδησιν; πέντε ἢ δέκα.
Οἱ δὲ λοιποὶ; κατὰ τὰς δωρεάς, ἃς προχέει ἡ ἐξουσία, ἢ
κατὰ τὰς ἐλπίδας, ἃς παρέχει ἡ ἀντιπολίτευσις. Εἰς οὐδὲν
χρηματιστήριον πιστεύομεν νὰ γίνωνται τόσαι δοσοληψίαι,
ὅσαι ἐν τῷ ἀχυρῶνι ἐκείνῳ, ὅστις ἐν Ἀθήναις καλεῖται
Βουλευτήριον.

Βυζάντιος Αναστάσιος (1839-1892)
Δημοσιογράφος - Διπλωμάτης
Ἐφημερίδα «Νέα Ἡμέρα»,
Μάιος 1870.

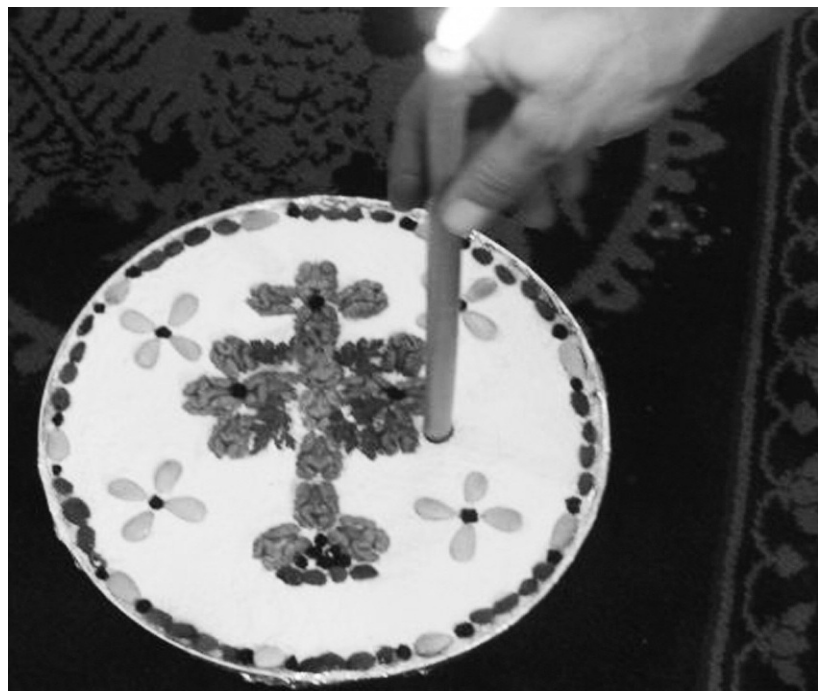
Κοιτάζοντας μια φωτογραφία

Τ' Αρουσάλιου

Σαν πρώτο Ψυχοσάββατο ὀρίσαν οἱ Πατέρες τῆς Εκκλησίας τὸ Σάβ-
βατο πρὶν τὴν Κυριακὴ τῆς Αποκριᾶς. Τὸ δεύτερο Ψυχοσάββατο τὸ τελεῖ
ἡ Εκκλησία μας πενήντα μέρες μετὰ τὴν Ανάσταση τοῦ Κυρίου καὶ εννέα
μέρες μετὰ τὴν Ανάληψη, δηλαδὴ, τὸ Σάββατο τῆς Πεντηκοστῆς. Τὸ Ψυ-
χοσάββατο τοῦ Αρουσάλιου. Ἡ λέξη ἔχει λατινικὴ προέλευση, ἀπὸ τὰ
ρουσάλια δηλαδὴ τὰ **rosalia**, τὰ ρόδα, τὰ τριαντάφυλλα, ἀφοῦ λαμβάνει
χώρα τὸ Μάη ἢ τὸν Ιούνιο, που εἶναι ολάνθιστες οἱ τριανταφυλλιές καὶ
ἐλκει τὴν καταγωγὴ τῆς ἀπὸ πανάρχαιες γιορτές τῆς Ἀνοιξῆς, που
ενσωματώθηκαν στὴ Χριστιανικὴ Λατρεία. Γιορτὴ που ἦταν ευρέως δια-
δεδομένη στα Βυζαντινὰ χρόνια.

Τὴ μέρα αὐτὴ μνημονεύονται ὅλοι οἱ κοιμηθέντες ἀδελφοί, ἀπὸ τὸν
Αδάμ ἕως σήμερα. Ὁ παπὰς διαβάζει τὰ δίπτυχα με τὰ ὀνόματα ὅλων
τῶν προσφιλῶν μας που δὲν βρίσκονται πια ἀνάμεσά μας. Οἱ γυναῖκες
φέρνουν στὴν ἐκκλησίᾳ τὶς κανίστρες με τὰ κόλλυβα (σπερνά), τὸ σα-
κούλι με τὰ ψωμάκια, ἴσως ἓνα μπουκάλι κρασί. Παλιότερα ἡ τελετὴ γι-
νόταν καὶ στα μνήματα. Ὅλοι ὅσοι ζήσαμε τὰ παιδικὰ μας χρόνια στο χω-
ριὸ κρατάμε ζωντανὴ τὴν ἀνάμνηση αὐτῆς τῆς ἡμέρας, γιατί ἀπὸ παιδιὰ
μαθαίναμε πως τοὺς νεκροὺς δὲν τοὺς ξεχνάμε, τοὺς μνημονεύουμε,
τοὺς τιμοῦμε καὶ μ' αὐτὴ τὴν γιορτὴ εἶναι σαν νὰ πιάνουμε τὸ νῆμα που
συνδέει τὸν Κάτω με τὸν Ἀπάνω Κόσμο. Οἱ νεκροὶ εἶναι ἀνάμεσά μας,
ὅσο τοὺς θυμόμαστε καὶ συμμετέχουν στο χορὸ τῆς ἐνότητος τῶν γενε-
ῶν καὶ τῶν στοιχείων που ἀπαρτίζουν τὸν Κόσμο.

Ὁ λαὸς πίστευε ὅτι οἱ ψυχές τῶν νεκρῶν γυρίζουν ἐκεῖνη τὴ μέρα
στον Κάτω Κόσμο, ἀφοῦ ἀφέθηκαν τὴ Λαμπρὴ ἐλεύθερες νὰ σεργιανί-
ζουν στα γνώριμά τοὺς μέρη. Γι' αὐτὸ λέει τὸ μοιρολόι, ἐκφράζοντας
τὸν καημὸ τῶν ψυχῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ζωντανῶν που ἀποχωρίζονται τοὺς
ἀγαπημένους τοὺς. «Ὅλα τὰ Σάββατα νὰ ρθοῦν, νὰ ρθοῦν καὶ νὰ περά-
σουν, τ' Αρουσάλιου τὸ Σάββατο μην ἔρθει, μην περάσει!»!

Φέτος στο χωριὸ μας, ὅσοι βρεθήκαμε ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα, βιώσαμε καὶ
πάλι αὐτὴ τὴν ἐνότητα. Μόνο που οἱ κανίστρες εἶχαν ἀντικατασταθεῖ
ἀπὸ τρία, μικρὰ καλαθάκια. Δὲν ὑπάρχει πια ὁ κόσμος που ἦταν ἄλλοτε.
Λιγοστέψαμε. Τουλάχιστον βρίσκονται καὶ κάποιοι που σε πείσμα τῶν
καιρῶν, ἀκόμα τηροῦνε τὸ τυπικὸ. Ἡ ψυχὴ μας γαλήνεψε ...

Χ.Γ.

Φωτογραφία: Δημήτρα Κοκκαλιάρη

Περιβάλλον

«**ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ** στις **ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ**, ο πολιτικός διάλογος για την παγκόσμια κλιματική αλλαγή πολώθηκε πριν από μερικές δεκαετίες στον άξονα συντηρητικοί - φιλελεύθεροι. Οι Ηνωμένες Πολιτείες είναι διαβόητες για τους τεχνολογικούς νεωτερισμούς τους και θα έπρεπε να έχουν ένα πλεονέκτημα στο να κερδίσουν χρήματα από οποιαδήποτε παγκόσμια αλλαγή στην τεχνολογία που παράγει ενέργεια».

Judith A. Layzer & William R. Moomaw

Τα τελευταία χρόνια έχει κυριαρχήσει (ή κατ' άλλους έχει επιβληθεί) στο επιστημονικό πεδίο, την κοινωνία και την πολιτική η έννοια της **Κλιματικής Αλλαγής**, σε μετάφραση του αγγλικού όρου «climate change». Με τον όρο αυτό εννοείται σε πολύ γενικές γραμμές μια μεγάλης κλίμακας, παγκοσμία αλλαγή δραματικών διαστάσεων του κλίματος της Γης, με σοβαρές περιβαλλοντικές και κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη σήμερα. Τοπικές κλιματικές μεταβολές (variations), όσο σημαντικές κι αν είναι, καθώς και αλλαγές που εντάσσονται σε κάποιους πενταετείς, δεκαετείς ή και μεγαλύτερους χρονικά κύκλους δεν εντάσσονται σ' αυτό τον ορισμό. Σήμερα Μετεωρολόγοι και Φυσικοί της ατμόσφαιρας καταγράφουν μεταβολές (variation) αλλά εκτιμούν για επερχόμενες μέτριες έως πολύ μεγάλης κλίμακας κλιματικές αλλαγές, οφειλόμενες κυρίως στην ανθρώπινη επίδραση. Γενικά δεν αμφισβητούνται σήμερα οι αρνητικές ανθρωπογενείς επιδράσεις στο κλίμα του πλανήτη.

Κατά το 1837 ο Louis Agassiz προκάλεσε την οργή του κοινού και τον εμπαιγμό των μελετητών, όταν πρότεινε ότι πολλά γεωλογικά περιέργα σημάδια από γδάρισμο σε πέτρες και λιθάρια που βρέθηκαν στην Κεντρική και Βόρεια Ευρώπη, κατά πολύ μακριά από τα αρχικά βράχια από όπου αποκόπηκαν, θα μπορούσαν να εξηγηθούν από τη μετακίνηση και την υποχώρηση τεράστιων στρωμάτων πάγου (παγετώνες). Αυτό το γεγονός σημάδεψε την απαρχή μιας αξιοθαύμαστης προσπάθειας, γνωστής σήμερα με το όνομα Παλαιοκλιματολογία. Τη μελέτη δηλαδή των κλιματικών αλλαγών στη διάσταση του γεωλογικού χρόνου, για χιλιάδες και εκατομμύρια χρόνια. Οι μεγάλες κλιματικές αλλαγές είναι αυτές του παρελθόντος, παλιότερες των 8.000 με 10.000 χρόνων, τις οποίες σήμερα γνωρίζουμε με ικανοποιητική ακρίβεια. Γνωρίζουμε τουλάχιστον για την περίοδο της βιολογικής εξέλιξης του ανθρώπου (1 με 2 εκατομμύρια χρόνια) πολύ ψυχρότερες εποχές, αλλά και θερμότερες από τη σημερινή. Ίσως μόνο αυτές θα μπορούσαμε να αποκαλούμε Κλιματικές Αλλαγές, στηριζόμενοι σε γεωιστορικά κριτήρια.

Η ανθρωπότητα πραγματοποιούσε πάντα τα μεγάλα εξελικτικά και πολιτισμικά άλματά της όταν το περιβάλλον μεταβαλλόταν, συνήθως προς το δυσμενέστερο. Τις μεγάλες κλιματικές αλλαγές ο άνθρωπος τις αντιμετώπισε στο παρελθόν κυριολεκτικά γυμνός, με μαζικές μεταναστεύσεις, αλλαγές του τρόπου παραγωγής (κυνηγός τροφουσλλέκτης-γεωργός), κατακτητικούς πολέμους, εξοντώσεις λαών κ.α. Σήμερα αν και είναι τεχνολογικά πιο ισχυρά εξοπλισμένος είναι ταυτόχρονα και πιο ευάλωτος, αυτό τον φοβίζει. Η αντιμετώπιση μιας μελλοντικής κλιματικής μεταβολής αποτελεί τη μεγάλη πρόκληση για την ανθρωπότητα και κυρίως για το άμεσο μέλλον. Οι κλιματικές και γενικά οι αλλαγές του περιβάλλοντος δεν αποτελούν πάντα μειονέκτημα. Μπορεί να γίνουν εφιαλτήριο περαιτέρω ανάπτυξης και να μετατραπούν σε πλεονέκτημα. Η ανθρωπότητα θα πρέπει να προετοιμάζεται για να προσαρμοστεί στις καινούριες κλιματικές συνθήκες που διαμορφώνονται στον πλανήτη, στο βαθμό που θα μεταβληθούν, μικρό ή μεγάλο.

Τα υπολογιζόμενα σήμερα μοντέλα για προβλεπόμενες κλιματικές αλλαγές για τα επόμενα 20, 50 ή 100 χρόνια, ακραία ή μη, μπο-

ρούν να χαρακτηρισθούν εκτιμήσεις, όχι προβλέψεις, γι' αυτό και όλοι οι σοβαροί επιστήμονες, αντίθετα με πολλούς δημοσιογράφους και φανατικούς «οικολόγους», δεν περιορίζονται ποτέ σε ένα προγνωστικό μοντέλο, αλλά σε μια σειρά εκτιμήσεων. Αλλά και μόνο αυτές οι εκτιμήσεις **«κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου»** για μια πιθανή, μόνιμη και ολική αλλαγή, τίποτε περισσότερο. Η πολυπλοκότητα που χαρακτηρίζει το παγκόσμιο γήινο κλιματικό σύστημα σηματοδοτεί την αδυναμία ακριβούς πρόβλεψης της μελλοντικής εξέλιξής του. Οι εκτιμήσεις δείχνουν ότι υπάρχουν παράγοντες οι οποίοι καθιστούν ορισμένες μελλοντικές καταστάσεις πιο πιθανές από κάποιες άλλες.

Η πλειοψηφία των επιστημόνων που ασχολούνται με τις κλιματικές μεταβολές, η δράση των διεθνών οικολογικών οργανώσεων, των κομμάτων με οικολογικές ευαισθησίες αλλά και η συνολικότερη πίεση που ασκούν τα ΜΜΕ κυρίως (τηλεοπτικές συζητήσεις, ντοκιμαντέρ, αφιερώματα στον τύπο), ημέρες περιβάλλοντος, διαλέξεις, και εκδηλώσεις πάσης φύσεως, δεν φαίνεται να έχουν επαρκή δύναμη ώστε να αναστρέψουν τη ροή των πραγμάτων, γιατί οι αδράνεις των ανθρώπινων κοινωνιών είναι τέτοιες που δεν μπορούν να αντιστραφούν μόνο από την «ευαισθητοποίηση» των πολιτών όσο μεγάλη κι αν είναι.

Ούτε μπορούν να δημιουργήσουν επαναστατικές συνθήκες αλλαγών. Εντούτοις είναι ικανές να γιγαντώσουν το κλίμα ευαισθησίας και οικολογικής παρέμβασης, αλλά παράλληλα και του πανικού και τρόμου ακόμη, της επερχόμενης καταστροφής, και την αίτηση περί επικείμενου τέλους του κόσμου. **Κατά συνέπεια, ενδέχεται να προετοιμάζουν το έδαφος για μια «νέα ενεργειακή επανάσταση» (αντίστοιχη της βιομηχανικής) που πιθανόν να προέλθει από τις κυρίαρχες τάξεις και ελίτ, τα στρατοβιομηχανικά συμπλέγματα των βιομηχανικά και οικονομικά ισχυρών κρατών με επικεφαλής τις Ηνωμένες Πολιτείες (Γκόρ, νέα πολιτική Ομπάμα-σταδιακή ανεξάρτηση από το πετρέλαιο, «Πράσινη Επανάσταση») ώστε να εδραιώσουν την τεχνολογική-οικονομική κυριαρχία τους και να εμφανιστούν ταυτόχρονα και ως σωτήρες της ανθρωπότητας, σώζοντάς την από την «επερχόμενη καταστροφή», κερδίζοντας ταυτόχρονα και στο ιδεολογικό πεδίο.** Και είναι πολύ εύκολο να συμβεί, στη χειρότερη περίπτωση, κάτι ανάλογο αν εξελιχθεί η **«ιδεολογία της κλιματικής αλλαγής»** σε πολιτική ιδεολογία, διαφαινόμενη καταστροφολογική υστερία και **«θηρσκειοποίηση χλιαστικού τύπου»** τόσο της μεγάλης κλιματικής αλλαγής και γενικά των οικολογικών θεμάτων, για το **«επερχόμενο τέλος του κόσμου»**, όσο και συνεπακόλουθη προσδοκία των «σωτήρων» του πλανήτη και λατρεία των πολιτικών εκπροσώπων τους και της τεχνολογίας. Στην περίπτωση, που ήδη διαφαίνεται, απλά και σταθερά επενδύει η σύγχρονη βιομηχανία στην **«Πράσινη Ανάπτυξη»** για τη βελτίωση του καπιταλιστικού συστήματος.

Η ανησυχία για τα θέματα περιβάλλοντος και η συνειδητοποίηση των πολιτών είναι φυσικά όχι απλά κάτι θεμιτό, αλλά και απαραίτητο. Η υπερβολή όμως, όπως γίνεται προσπάθεια να παρουσιαστούν οι κλιματικές μεταβολές και η διαφαινόμενη ιδεολογική και πολιτική εκμετάλλυσή τους πρέπει να μας προβληματίζουν τόσο ως άτομα, όσο και ως πολιτικούς φορείς.

Σπύρος Παυλίδης
Καθηγητής Γεωλογίας ΑΠΘ

http://climatikesallages.blogspot.com/2009/05/blog-post_18.html

Θυμίζουμε ότι ο κ. Παυλίδης πρόσφατα ανακοίνωσε το πολύ σύντομο αναμενόμενο **ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ**.

Οι αλλαγές του κλίματος, η υπερθέρμανση της γης και η υγεία μας

Γράφει η Διονυσία Αθανασοπούλου

Η αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη μας είναι μια σοβαρή απειλή για την υγεία μας. Οι αλλαγές του κλίματος που προκαλούνται ευνοούν την εξάπλωση ορισμένων μεταδοτικών μολυσματικών ασθενειών. Επίσης έχει παρατηρηθεί ότι και άλλες ασθένειες, καρδιακές, αγγειακές, νεφρολογικές και πνευμονολογικές, έχουν αυξηθεί λόγω της αύξησης της θερμοκρασίας του πλανήτη. Η αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη προκαλείται από την αύξηση της απελευθέρωσης διοξειδίου του άνθρακα (CO₂). Έχει παρατηρηθεί και καταμετρηθεί ότι κατά τα τελευταία 30 χρόνια υπάρχει μια σταθερή αύξηση της απελευθέρωσης του διοξειδίου του άνθρακα, το οποίο προέρχεται από τη χρήση διαφόρων μορφών καυσίμων και από άλλες βιομηχανικές δραστηριότητες. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την **δημιουργία του φαινομένου του θερμοκηπίου**. Η αύξηση της θερμοκρασίας της γης κατά 0,3 έως 0,6 βαθμούς Κελσίου για τα τελευταία 100 χρόνια, έχει οδηγήσει στην υπερθέρμανση της ατμόσφαιρας, το λιώσιμο των πάγων και την αύξηση του επιπέδου των θαλασσών.

Επιστήμονες από την Ιατρική Σχολή του Πα-

νεπιστημίου της Νέας Υόρκης σε πρόσφατη έρευνά τους επισημαίνουν ότι οι θάνατοι και οι ασθένειες θα αυξηθούν λόγω της συνεχιζόμενης αύξησης της θερμοκρασίας της γης. Το φαινόμενο αυτό προκαλεί αλλαγές στα υπάρχοντα οικοσυστήματα με άμεσες απειλές για την υγεία. Προβλέπουν μάλιστα ότι θα υπάρξουν περισσότερες φυσικές καταστροφές λόγω των αλλαγών που παρατηρούνται στο κλίμα. Οι τροπικές ζώνες θα αυξηθούν λόγω της αύξησης της θερμοκρασίας και ανάλογα θ' αλλάξει και η βλάστηση. Οι μολυσματικές μεταδοτικές ασθένειες θα αυξηθούν λόγω των αλλαγών που παρατηρούνται σε μικροοργανισμούς και μικρόβια που αναπτύσσονται και προσαρμόζονται στις νέες καιρικές συνθήκες. Ο κύκλος ζωής ορισμένων μικροβίων αλλάζει με την θέρμανση του κλίματος. Ήδη υπάρχουν φόβοι για περισσότερη εξάπλωση ασθενειών που μεταδίδονται από κουνούπια (ελονοσία) και από τρωκτικά. Δεν αποκλείεται να επανέλθουν ασθένειες οι οποίες είχαν καταπολεμηθεί αποτελεσματικά παλαιότερα. Η απώλεια του όζοντος στην ατμόσφαιρα έχει συσχετισθεί με αυξημένη ευαισθησία στις λοιμώξεις. Η υπερθέρμανση του πλανήτη μας μπορεί να προκαλέσει την αύξηση μικροβίων και βακτηριδίων. Ο συνδυασμός των

δύο αυτών φαινομένων θα οδηγήσει σε αύξηση των λοιμώξεων.

Η ανθρώπινη δραστηριότητα προκαλεί σοβαρές βλάβες στο περιβάλλον. Η απώλεια του όζοντος και η αύξηση της θερμοκρασίας της γης είναι δυστυχώς φαινόμενα που συνεχίζονται. Οι βιολογικές επιδράσεις των φαινομένων αυτών είναι απρόβλεπτες και τα αρνητικά τους αποτελέσματα μπορεί να έχουν καταστροφικές επιδράσεις στον άνθρωπο.

Διάφοροι διεθνείς και εθνικοί οργανισμοί προωθούν έρευνες που παρακολουθούν και αξιολογούν την κατάσταση στο τομέα αυτό. Ορισμένοι στόχοι είναι, η μείωση κατά 7% της απελευθέρωσης του διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα κατά τα επόμενα 10 χρόνια που πρέπει να επιτευχθούν μέσω της διεθνούς συνεργασίας.

Πηγές

- European Environment Agency
<http://www.eea.europa.eu/el>
- Environmental Protection Agency
<http://www.epa.gov/>
- World Health Organization
<http://www.who.int/en/>

Οι επτά «αμαρτωλές»

Του ΜΑΚΗ ΝΟΔΑΡΟΥ

Απέραντα αυθαίρετα τείχη από παράνομες «παρθεριστικές κατοικίες» υψώνονται κατά μήκος δεκάδων χιλιομέτρων στις πανέμορφες ακτές της Ηλείας, υποβαθμίζοντας και ρυπαίνοντας το περιβάλλον, με την προκλητική ανοχή των αρμόδιων υπηρεσιών και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Οι ακτές της Ηλείας. Μια αυθαίρετη πολιτεία κτισμένη κυριολεκτικά πάνω στην άμμο. Από την περιοχή του ποταμού της Νέδας στα σύνορα της Ηλείας με τη Μεσσηνία μέχρι και τη λιμνοθάλασσα του Κοτυχίου, μια ολόκληρη πολιτεία 20.000 κτισμάτων ξεφύτρωσε τις τελευταίες δεκαετίες κυριολεκτικά από το πουθενά, για να στεγάσει σεισμόπληκτους-«μαϊμούδες», επιχειρηματίες και επώνυμα πρόσωπα της περιοχής.

Επτά «αμαρτωλές» περιοχές, ο Αλφειός, ο Άγιος Ηλίας, τα Δουνείκα, η Γλύφα, το Επιτάλιο, η Ζαχάρω και τα Λεχαινά, συνθέτουν την εικόνα της ντροπής στις ακτές της Ηλείας. Την εικόνα μιας αυθαίρετης πολιτείας που βρίσκεται κτισμένη κυριολεκτικά πάνω στην άμμο και σε περιοχές που ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο ή πάνω στη ζώνη αιγιαλού και παραλίας.

Η υποκριτική στάση του κράτους, η περίεργη ανοχή των αρμόδιων υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο και οι πελατειακές σχέσεις πολιτικών προσώπων και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τους καταπατητές βρίσκονται πίσω από την εικόνα της αθλιότητας που εμφανίζουν σήμερα οι ακτές του νομού.

Σε δεκάδες περιπτώσεις η Τοπική Αυτοδιοίκηση παραβλέποντας νόμους και διατάξεις αυθαίρετα και η ίδια, παραχωρώντας στους οικισμούς αυθαϊρέτων τις ανάλογες υποδομές με ασφαλτοστρωση οδών, υδροδότηση κ.λπ.

«Η απουσία κρατικής πολιτικής για παρθεριστική κατοικία, η μικροπολιτική και τα ρουσφέτια (με την παροχή νερού, ηλεκτρικού και τηλεφώνου, με αφορμές διάφορες έκτακτες καταστάσεις π.χ. σεισμούς, πυρκαγιές ή και ασθένειες

των ιδιοκτητών τους...) δημιούργησαν προσδοκίες στους αυθαίρετους οικιστές, που τώρα είναι οργανωμένοι σε 7 οικισμούς και διεκδικούν τη νομιμοποίησή τους. Πολλά όμως αυθαίρετα είναι κυριολεκτικά στον αιγιαλό, όλα συγκροτούν μια τριτοκοσμική εικόνα που, παρά τις κατά καιρούς προσπάθειες εξωραϊσμού τους, προσβάλλουν αισθητικά τους επισκέπτες τους», λέει στην «Ε» ο Διονύσης Κράγκαρης, υπεύθυνος της Ένωσης Πολιτών για την Οικολογία και το Περιβάλλον (ΕΠΟΠ).

Το 1993, μετά τους μεγάλους και καταστροφικούς σεισμούς που έπληξαν την περιοχή της Δυτικής Ελλάδας και κυρίως την Ηλεία, η πολιτεία άναψε το «πράσινο φως» για την ηλεκτροδότηση χιλιάδων αυθαϊρέτων, σε μια προσπάθειά της - όπως είπαν τότε- να βοηθηθούν οι πολίτες που είχαν μείνει άστεγοι από την καταστροφική μανία του Εγκέλαδου.

Αυτή ήταν και η αρχή για την ουσιαστική νομιμοποίηση της παρανομίας και της αυθαιρεσίας, καθώς χιλιάδες αυθαίρετα ηλεκτροδοτήθηκαν προσωρινά αλλά μέχρι σήμερα, δεκαέξι χρόνια μετά, η ΔΕΗ εξακολουθεί να τους παρέχει ρεύμα μετά την άρνηση της πολιτείας να προχωρήσει στις προβλεπόμενες αποξηλώσεις των παροχών ηλεκτρικού ρεύματος.

«Το 1996, το 1999 και το 2003 θέσαμε και επίσημα με έγγραφό μας το θέμα στο υπουργείο Οικονομικών και στη Ν.Α. Ηλείας. Ζητήσαμε τη διακοπή της ηλεκτροδότησης στα αυθαίρετα, αλλά δυστυχώς δεν έγινε τίποτα», λέει στην «Ε» ο πρώην προϊστάμενος της Κτηματικής Υπηρεσίας Ηλείας, Νίκος Παπαβασιλείου.

«Εμείς εκτελούμε εντολές και δεν μπορούμε να πράξουμε κάτι από μόνοι μας. Αν η δημόσια διοίκηση μας δώσει εντολή να αφαιρέσουμε τις παροχές ηλεκτρικού ρεύματος στα συγκεκριμένα αυθαίρετα, θα το πράξουμε αμέσως», λέει στην «Ε» ο προϊστάμενος της ΔΕΗ Ηλείας, Γιώργος Θεοδωρόπουλος.

Το 1996 ο υφυπουργός Οικονομικών Γιώργος

Δρυς με το 1078374/5138/ΒΟΟ10/8.7.1996 έγγραφό του επιρρίπτει τις ευθύνες για τη δραστηριότητα των καταπατητών στις ακτές ευθέως στη Νομαρχία Ηλείας και ζητεί να παρέμβει άμεσα «για την αφαίρεση των παρασχεθεισών εξυπηρητήσεων και εφεξής να ασκεί άμεσο και αποτελεσματικό έλεγχο και να μην προβαίνει σε ηλεκτροδοτήσεις κ.λπ. που ενθαρρύνουν τους καταπατητές».

Οι εντολές του όμως πέφτουν στο κενό καθώς τα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα και οι πελατειακές σχέσεις των πολιτικών προσώπων της Ηλείας με τους καταπατητές είναι υπεράνω των νόμων. Στο κενό πέφτουν και οι 1.113 μηνύσεις της ΕΛ.ΑΣ., τις οποίες υπέβαλε συνολικά κατά των καταπατητών παραλιακών εκτάσεων τη χρονική περίοδο 1999 - 2003...

Κι ενώ τίποτα δεν φαίνεται να αγγίζει τους καταπατητές, ξαφνικά η ίδια η φύση αναλαμβάνει να αποκαταστήσει τη νομιμότητα και την τάξη.

Τα τελευταία πέντε χρόνια από τη διάβρωση των ακτών, κυρίως στην ευρύτερη περιοχή του Πύργου, μεγάλα τμήματα των αυθαϊρέτων παραλιακών οικισμών, μαζί με δρόμους, δίκτυα υδροδότησης και στύλους της ΔΕΗ, βυθίστηκαν στη θάλασσα προκαλώντας σοβαρότατο πρόβλημα στην ακτή, η οποία γέμισε από τα συντρίμια των κατεστραμμένων σπιτιών.

Η αυθαίρετη παράκτια πολιτεία της Ηλείας όμως εγκυμονεί και τεράστιους κινδύνους.

«Εκτός της υποβάθμισης του περιβάλλοντος, οι κατοικίες αυτές από παρθεριστικές μπορεί να μετατραπούν σε **«παγίδες θανάτου»** για τους ενοίκους τους, καθώς είναι χτισμένες πάνω στην άμμο και σε σεισμογενή περιοχή», λέει στην «Ε» ο καθηγητής Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, Ευθύμιος Λέκκας, ενώ καλεί τους αρμόδιους να βάλουν ένα τέλος στην παρανομία προτού να είναι αργά...

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 5/6/2009

Προσωπογραφίες

Ασήμω Λαμπροπούλου - Γρηγοροπούλου

Η Ασήμω ή αλλιώς Ασημένια, είναι μια γυναίκα από εκείνες τις παλιές. Τις γυναίκες που τις χαρακτήριζε το ήθος και μια καρτερικότητα ιδιαίτερη, απέναντι στα πράγματα, στη ζωή και τα όνειρά τους. Τις γυναίκες εκείνες που έζησαν για να είναι πάνω στα παιδιά και την οικογένεια τους, που

νοιάζονται και αναγνωρίζουν τον συγγενή. Στο σπίτι της υπάρχει πάντα «το κυδώνι στο πατερό» και τα καρύδια και δεν φεύγεις από εκεί αν δεν σε φιλέψει. Τις γυναίκες εκείνες που σιγά-σιγά με το χρόνο μας λείπουν...

Την συναντήσαμε στο σπίτι της στο Ίλιον και στην κουβέντα πήραν μέρος και τα δυό της παιδιά, ο Θανάσης και η Χριστίνα.

Την ώρα που άρχιζε η κουβέντα μας, χτύπησε το τηλέφωνο και η Ασημένια μιλούσε αρκετή ώρα. Ήταν τηλεφώνημα από την Αυστραλία, όπου ζουν οι δύο αδερφές και τα ανίψια της.

-Με ποιονμίλαγες τόση ώρα;

-Με την Παναγιώτα, από την Αυστραλία.

-Σου τηλεφωνεί συχνά;

-Βάνει την ανιψιά μου, την Αντριάννα και παίρνει τηλέφωνο.

-Ποιους έχεις στην Αυστραλία; Έχεις πολλούς;

-Πολλούς έχω, αλλά δεν μιλάω με όλους. Η Παναγιώτα παίρνει συνέχεια τηλέφωνο. Η Θανάσω έχει γεράσει πια και δεν μπορεί. Μη συζητάς! Μια φορά ήτανε Αυστραλέζες. Τώρα...

-Μεγάλωσανε...

-Γεράσανε...ζήσανε και γεράσανε.

-Θα τα πούμε τώρα; Να τα πιάσουμε από την αρχή;

-«Για να μην τα ειπούμε ακόμα.», όπως είπε η πεθερά της Θανάσως, που ήρθε στο χωριό να κάνει τα συμπεθεριά. «Θα ειπούμε τώρα τίποτα;» είπε ο μπάρμπας μου ο Παναγιώτης. «Για, ας μην τα λέμε ακόμα» είπε η γρια. Και σηκώθηκε μετά και φίλησε τη Θανάσω.

-Για πες μας τώρα για του Μπαράκου, πού γεννήθηκες.

-Γεννήθηκα στου Μπαράκου το 1924. Ήμουνα το τρίτο, μάλλον το τέταρτο παιδί της οικογένειάς, γιατί το πρώτο τής πέθανε της μάνας μου, μωρό. Ήτανε γιος. Μετά ήρθε η Θανάσω, η Παναγιώτα, μετά εγώ και τελευταίος ο Κώστας. Επειδή όμως δεν θέλανε πολλά κορίτσια τότε, ήρθε η θεια μου η Αναστάσινα να με ιδεί και μου 'πε «Να μωρή, κορίτσι και συ!» Και της λέει η μαμή, «γιατί το μωτζίωνες, αυτό θα γίνει το καλύτερο!»

-Ποια ήταν η μαμή;

-Ήτανε η γιαγιά της Γιαννούλας του Αλεξάκη, η γρια-Γιώργαινα. Τότε οι γυναίκες, μόλις παντρευόσαντε χάνανε το όνομά τους και τις λέγανε με το όνομα του άντρα τους. Το είχανε και τιμή!

-Αλλά η μάνα σου ήτανε κι αυτή μαμή.

-Τότε δεν ήτανε ακόμα. Μετά έγινε. Μετά ασχολήθηκε η μάνα μου, που μπήκε κάπως στα χρόνια.

-Γέρασε η άλλη κι άρχισε μετά η μάνα σου! Η μάνα σου από ποια οικογένεια ήτανε;

-Από τους Βλαχάιους. Ήτανε του Αλικαίου θεία. Η θεια μου η Αγγέλω και η μάνα μου ήσαντε αδερφές.

-Η μάνα σου γεννήθηκε στο πυργόσπιτο;

-Ναι, εκεί γεννήθηκε.

-Αυτό το σπίτι ήταν Βλαχάικο παλιά;

-Ναι, εκεί πρώτα καθόταν ο Αγάς του χωριού. Είχα παπούλη το γερο-Στάθη, που ήτανε μεγάλος κλέφτης. Έκλεβε άλογα. Δεν έκλεβε ούτε κατσίκια, ούτε γυναίκες. Αυτός παντρεύτηκε του Παυλοφώτη τη θεία. Είχε δύο αγόρια και του πεθάνανε και του μείνανε τέσσερα κορίτσια. Η μία ήταν η Βασίλω, η μεγάλη, που ήτανε στου Κουμουθέκτρα παντρεμένη, η δεύτερη η Αγγέλω, η μάνα του Αλικαίου, η Τρίτη η μάνα μου και τελευταία η θεια μου η Γιωργίτσα, η μάνα της Καλλιόπης, που όταν πέθανε η μάνα της την άφηκε μικρούλα. Αλλά ο γερο-Στάθης ήτανε γνωστός κλέφτης σε όλη την περιοχή. Αφού μετά, στο Αντάρτικο, που πέρασε το ένατο τάγμα στο χωριό και πήρανε τον πατέρα μου και τον κουμπάρο τον Αχιλλέα και τους πήγανε με τα άλογα στα Ολύμπια, για να μεταφέρουνε πολεμοφόδια, όταν τους ρωτήσανε από πού είναι και είπαν από του Μπαράκου, εκείνοι ρωτήσανε για το γερο-Στάθη. Τόσο γνωστός

Σε νεαρή ηλικία: Από αριστερά Ασήμω Λαμπροπούλου με την αδελφή της Παναγιώτα

ήτανε!

-Τι τα έκανε τα άλογα, τα εμπορευότανε;

-Τα πήγαινε σε άλλους φίλους του κλέφτες. Αντίθετα ο παπούλης μου ο Θεοδώρακης, του πατέρα μου ο πατέρας, ήτανε αθώς άνθρωπος, δεν ήξερε ούτε να κλέψει, ούτε να πει ψέματα. Τις αδερφές του όμως τις έδωσε στους Ξουστραίους και στους άλλους, τους Κανελλάκηδες, από του Γκρέκα, που ήσαντε κλέφτες για να τον φυλάνε και να μην τον κλέβουνε. Πήγε μια φορά ένας κλέφτης, του παίρνει το βόδι από το κατώ και το πάει στο Λογγό, στον Ξύστρα. Του λέει, «έλα έξω, σου 'φερα ένα βόδι.» Βγαίνει αυτός έξω, το γνώρισε το βόδι. «Ρε, τι λες!» του λέει. «Αυτό το βόδι είναι του κουνιάδου μου. Πάρτο και να το πας πάλι πίσω.» (Γέλια)

-Άρα, λειτούργησε το σχέδιο.

-Ναι, τον εφυλάγανε, τον κακομοίρη!

-Για πες μας κι άλλα για τη μάνα σου.

-Η μάνα μου ήτανε κοντή, στρουμπουλή και έξυπνη. Παντρεύτηκε τον πατέρα μου, που ήτανε

ένας λεβέντης ίσα με κει πάνω, δύο μέτρα, ήτανε και ξανθοί οι Λαμπραίοι και ήτανε όμορφοι. Όταν ο πατέρας της, ο γερο-Στάθης, ήθελε να πεθάνει, είπε στο γαμπρό του, το Δημήτρη τον Πόθο, που είχε πάρει την Αγγέλω και ήτανε αδερφός του παπά, «εγώ θα πεθάνω, αλλά τώρα εδώ θα σου μείνουνε δυο κούτσουρα. Θα τις παντρεύσεις;»

-Ενοούσε τις κουνιάδες του.

-Ναι. «Άμα ρθούνε κείνοι οι κουτοί εκεί πέρα», εννοούσε τους Λαμπραίους, «δώστηνε τη Δημήτρω». Το είχανε συζητήσει φαίνεται. Και να της δώσεις το χωράφι στην Κοτρόνα και τα αμπέλια εδώ κάτω.

-Γιατί τους έλεγε κουτούς;

-Γιατί ήσαντε ήσυχοι άνθρωποι. Μαζευτήκανε τότε να κάνουνε τα προξενιά. Ο πατέρας μου σκεφτότανε, «Αυτή είναι και μεγάλη, δεν θα κάνει παιδιά». «Θα σου δώσω εγώ, ρε» του λέει ο Βλαχοχρήστος «και γω άλλο ένα» λέει ο άλλος από κείνους που κάνανε τα προξενιά. Αλλά εκείνη έκανε πέντε παιδιά. Τρία κορίτσια και δύο αγόρια. Το ένα, είπαμε, πέθανε.

-Και δεν στενοχωρήθηκε ο πατέρας σου που έκανε τόσα κορίτσια;

-Δεν στενοχωρήθηκε, χαϊρότανε. Παρόλο που ήτανε χωριάτης και δεν ήξερε γράμματα, δεν του κακοφάνηκε ποτέ και μας πρόσεχε πολύ.

-Όταν γεννήθηκε ο Κώστας όμως, θα χαρήκανε.

-Χαρήκανε, γιατί το πρώτο αγόρι τους είχε πεθάνει. Είχανε πεθάνει και κανα δύο αγόρια από τα άλλα αδέρφια του πατέρα μου, που τα είχανε βγάλει Θεοδωρήδες, από τον παπούλη μου. Πεθαίνανε τα παιδιά τότε. Όταν γεννήθηκε ο Κώστας δεν ήθελε ο παπούλης μου να τον βγάλουνε στο όνομά του, δηλαδή Θεοδωρή, γιατί φοβότανε μην πεθάνει κι αυτό. Ήτανε και μεγάλος όταν τον βαφτίσανε. Μόλις γυρίσανε από την εκκλησία «μάνα θέλω να βυζάσω» λέει της μάνας μου. «Κερατά, τι λες εκεί;» του λέει ο νουνός του.... Μετά αρχίσανε να δουλεύουνε σκληρά, για να μας ζήσουνε. Και ο πατέρας μου και η μάνα μου. Είχανε αμπέλια, σταφίδες και τα σκάβανε μόνοι τους.

-Για πες μας περισσότερα για τα παιδικά σου χρόνια. Από ό,τι μου έχεις πει ήταν χαρούμενα χρόνια, περνάγατε καλά.

-Ωραία περνάγαμε στο σπίτι μας. Κάθε βράδυ μας έβαζε η μάνα μου και τραγουδάγαμε και χορεύαμε. Όταν στο χωριό γινότανε κάτι, μια διασκέδαση, ο πατέρας μου δεν μας έστελνε για δουλειές. Μας άφηνε να πάμε να διασκεδάσουμε. Πήγαινε αυτός στα πρόβατα και μας έστελνε να πάμε να χορέψουμε. Στο σχολείο μας έστειλε όλες. Οι δύο μεγάλες πηγαίνανε μία μέρα η μία, μία η άλλη, για να βοηθήνε και στις δουλειές. Ο παπάς ήτανε και δάσκαλος και καταλάβαινε ότι είχε ανάγκη ο πατέρας μου και δεν τον πίεζε να στέλνει τα κορίτσια κάθε μέρα στο σχολείο. Μια φορά η Παναγιώτα ήθελε να πάει τη δική μου μέρα στο σχολείο, και να πάω εγώ στο χωράφι, αν και ήταν η σειρά μου για το σχολείο. Είχαμε και τα πρόβατα τότε. «Εγώ δεν κάθομαι!» λέει, «θα πάω στο σχολείο!» «Ρε, τι λες, δεν είναι η σειρά σου!» «Όχι, εγώ θα πάω» «Ε, άστηνε» μου λέει ο πατέρας μου. Εγώ υποχωρούσα πάντα. «Καλά», της λέει ο πατέρας μου, «πήγαινε και ό,τι σου ειπεί κι ό,τι του ειπεί του δάσκαλου, να ρθεις να μου το ειπείς!» Και μετά το πήρε ο μπάρμπας μου ο Παναγιώτης και κοροΐδευε. Έλεγε πολλά αστεία ο μπαρμπα-Παναγιώτης και γελάγαμε. Άλλη μια φορά πηγαίνανε τότε για μεροκάματο στον παπά,

Προσωπογραφίες

Συνέχεια από τη σελ. 10

έβανε πολλούς εργάτες και σκάβανε τα αμπέλια και τους πλήρωνε με μεροκάματο.

-Είχε πιο πολλά αμπέλια ο παπάς;

-Ε, βέβαια πιο πολλά. Είχανε κανονίσει να πάνε να σκάψουνε στου παπά. Ο μπάρμπα-Παναγιώτης είχε κανονίσει κι εκείνος για σκάψιμο και του λέει του πατέρα μου: «έχω κανονίσει κι εγώ αύριο, θα 'ρθεις σε μένα». «Τι λες, ρε» του λέει εκείνος, «δεν τονε γελάω εγώ τον παπά». Κι από τότε ο μπάρμπα μου το πήρε και το έλεγε: «Τι εκάματε; Τον εγελάσατε τον παπά σήμερα»; Άλλη φορά πάλι, τότε τα τρία αδέρφια δεν είχανε ακόμα χωρίσει, περνάγανε τα άλογα από επιτροπή στη Ζαχάρω, γιατί τα έπαιρνε ο στρατός. Το πήγε ο πατέρας μου το άλογο, να το περάσει από Επιτροπή και εκεί γράφανε τον ιδιοκτήτη του αλόγου. «Σε ποιο όνομα θα γράψουμε το άλογο»; Τον ρώτησε ο υπάλληλος. «Α, το άλογο το 'χουμε τρεις» του λέει ο πατέρας μου. Δεν ήθελε ποτέ να αδικήσει ή να πει ψέματα. Και μετά πάλι ο μπάρμπα μου έκανε πλάκα. «Πόσοι το 'χετε τ' άλογο ρε; Τρεις το 'χετε;» Και γελάγαμε. Ο πατέρας μου ήτανε δουλευτής και δεν μας έλειψε τίποτα ποτέ. Και πήγαινε και για μεροκάματο. Πήγαινε στον Πύργο για σκάψιμο, για χαράκι. Ειδικά τώρα την άνοιξη.

-Όταν μεγαλώσατε μπήκατε κι εσείς στη διαδικασία να βοηθάτε την οικογένεια;

-Οι δύο μεγάλες αδερφές μου δουλέψανε πολύ. Μέχρι πηγάδι έβγαλε η Θανάσω με τον πατέρα μου παρέα. Ήτανε η μεγαλύτερη και πολύ δυνατή. Η Παναγιώτα ήτανε πάλι καλή για τις δουλειές του σπιτιού, καλή νοικοκυρά, να μαγειρεύει, να συγυράει. Και στις αγροτικές δουλειές πήγαινε. Τότε είχαμε τα πρόβατα στην Κοτρώνα και όταν δεν είχανε τα πρόβατα κλαρί ο πατέρας μου έλεγε: «Τα πρόβατα δεν έχουνε κλαρί». Το κουβαλάγανε από το δάσος, από την Πλατιάνα. Η Παναγιώτα πήγαινε και ζαλωνότανε, για αυτό έχει πρόβλημα με το πόδι της.

-Εσύ δεν πήγαινες για δουλειά;

-Πήγαινα κι εγώ. Πήγαινα με τα πρόβατα. Δεν έκανα βαριές δουλειές.

-Εσύ μάλλον ήσουνα η πιο έξυπνη και δεν πήγαινες.

-Μπα, πηγαίνανε οι άλλες που ήτανε πιο δυνατές κι εγώ φύλαγα τα πρόβατα. Έτσι τελειώσαμε το σχολείο, η Θανάσω ήταν η πρώτη μαθήτριά, πήγαινε στο σχολείο με το Θανάση το Λαμπρόπουλο. Κι αυτός ήταν άριστος μαθητής. Και ο Γιάννης του μπάρμπα-Αναστάση. Αλλά για να καθίσουνε να βοηθήσουνε τους γονείς, δεν πήγαινε να συνεχίσουν στο σχολείο, στο Γυμνάσιο. Τότε όμως δεν τα στέλνανε τα κορίτσια στο γυμνάσιο. Εδώ ο δάσκαλος από τις Τρύπες είχε τέσσερα κορίτσια και δεν έστειλε καμία για γράμματα.

-Με ποιους ήσουνα συνομήλικη, με ποιους έκανες παρέα;

-Έκανα με την Κούλα, τη Γιώργαινα, παίζαμε μαζί. Συμμαθητές είχα το Νίκο του παπά, το Γιώργη τον Παπαδόπουλο και άλλα παιδιά από τις Τρύπες, που ερχόσαντε στο σχολείο. Δεν είχα και πολλές φίλιες. Τότε με την Κούλα παίζαμε και φτιάναμε κουτσούνες. Μου έφτιαχνε η μάνα μου κουτσούνες και παίζαμε. Παίρναμε και οι δύο τα κουτσονομπαλώματα και τα σμίγαμε μαζί και παίζαμε εκεί στα σκίντα. Εκεί πέρναγε κι ένα αυλάκι που έφερνε το νερό από το Αϊ-Γιώργη και ήτανε ωραία, παίζαμε και διασκεδάζαμε. Μαλώναμε και καμιά φορά. Παρέα πολλή έκανα, μετά που μεγάλωσα κάπως, με τη Σταθίτσα. Είχανε κι εκείνοι πρόβατα και πήγαινε και τ' απόλαγε το μεσημέρι και τα έφερνε εκεί που ήμουνα κι εγώ και τα φυλάγαμε μαζί. Είχαμε μεγάλη φιλία. Τραγουδάγα-

με κιάλας εκεί που καθόμαστε...και χορεύαμε και λέγαμε και τραγούδια και χορεύανε κι άλλοι. Στις Απόκριες, του Ευαγγελισμού ντυνόμαστε και βγαίναμε όλες οι κοπέλες και τραγουδάγαμε και χορεύαμε. Και ποιος τραγουδάγε; Πρώτη εγώ αρ-

Τέλη δεκαετίας του '50 στη Μάκιστο

χιζα το τραγούδι. Κι ο πατέρας σου το θυμάται.

-Ο πατέρας μου έχει πει, ότι πρώτη φορά που μπήκε στο χορό και χόρεψε, του τραγουδήσατε εσύ το τραγούδι. Στ' αλώνια. Εκεί μαζευόσατε οι νέοι;

-Τ' αλώνια τότε τα είχαμε πανηγύρι. Τώρα το καλοκαίρι ειδικά, που αλωνίζανε. Εμείς ήμαστε και κοντά.

-Κανένα γραμμόφωνο είχατε τότε;

-Μπα, μετά φέρανε γραμμόφωνο. Ένας από το Ξηροχώρι, Καπελές λεγότανε και είχε κάτι συγγένεια με τους Γιαννακαίους και έφερε το γραμμόφωνο και πηγαίναμε και χορεύαμε.

-Πού μένατε, στα παλιά Λαμπρέικα;

-Ναι, εκεί. Ήτανε ένα μακρινάρι και το χωρίσαμε στα τρία και πήρε ένα κομμάτι ο κάθε αδερφός. Όλα τα ξαδέρφια ήμαστε αγαπημένα. Μαζί τρώγαμε, παίζαμε. Κι αν καμιά φορά οι γονείς ενοχλιόσαντε, εμείς δεν μαλώναμε. Ήμαστε συνέχεια μαζί.

-Τι γλέντια κάνατε τότε, σαν νέοι που ήσαστε, πώς περνάγατε;

-Εγλεντάγαμε. Πηγαίναμε σπίτι σε σπίτι στις γιορτές, ειδικά του Αϊ-Γιαννιού, που είχε πολλούς Γιάννηδες το χωριό. Όλα τα παιδιά και κορίτσια παρέα, πηγαίναμε σε κάθε σπίτι και χορεύαμε και τραγουδάγαμε στο δρόμο. Τώρα έχουμε τις καφετέριες.

-Τα παιδιά σου όμως χορεύουνε και κάνουνε και γλέντια εδώ στο σπίτι. Και στα πανηγύρια πάνε. Εσύ φαίνεται τους έμαθες!

-Ε, κάτι έκανα κι εγώ. Η μάνα μου θυμάμαι μας έβανε εμάς και χορεύαμε μες στο σπίτι. Θυμάμαι μια φορά αυτή εζύμωνα και μας έλεγε ένα τραγούδι να το ειπούμε κι εμείς τα παιδιά. Η Θανάσω το χάλαιγε και η μάνα μου μας μάλωνε.

-Πες ένα τραγούδι που σου 'λεγε η μάνα σου.

-Μπάτε, κορίτσια, στο χορό, τώρα που έχετε καιρό.

Τι αύριο θα παντρευτείτε, σαν τις κλώσες θα γινείτε!

Δε θα σας φήνει ο άντρας σας, να πάτε στις μανάδες σας,

δε θα σας φήνουν τα παιδιά, να πάτε κει που

'ναι η χαρά,

δε θα σας φήνει η πεθερά, να πάτε κει που 'ναι η χαρά,

δε θα σας φήνει ο πεθερός, να πάτε κει που 'ναι ο χορός!

-Τον άντρα τον μεθύζουμε και τον αποκοιμίζουμε

και τα παιδιά τα δέρνουμε, κοντά μας δεν τα παίρνομε.

Και την κακιά την πεθερά τη βάνω στη σιδεροστιά!

Και τον κακό τον πεθερό τον κάνω ό,τι θέλω εγώ.

Του στρώνω δω, του στρώνω κει, του στρώνω όξω στην αυλή,

του στρώνω πέντε στρώματα, πέντε γαϊδουροτόμαρα

και του βάνω προσκεφάλι του γαιδάρου το κεφάλι...

-Πες μας και κανένα άλλο τραγούδι...

-Μια βλάχα, μια παλιόβλαχα και του Νταβέλη η μάνα,

Πέτρα την πέτρα περπατεί, λιθάρι σε λιθάρι, μη λερωθούν οι κάλτσες της και τ' άσπρα της τα πόδια...

-Στο σχολείο δεν τραγουδάγατε;

-Τραγουδάγα, λέει! Στα γράμματα δεν ήμουνα τόσο καλή, αλλά ήμουνα πρώτη στο χορό και στο τραγούδι. Όπου πηγαίναμε, έβγαίνε ο παπάς, που ήτανε και δάσκαλος και μας κοίταγε. Μας είπε μια φορά για την ιστορία με τις Σουλιώτισσες κι εγώ ήξερα το τραγούδι και βγήκαμε έξω, το τραγουδήσα και το χορέψαμε. Βγήκε ο παπάς και μας καμάρωνε. Και στα γλέντια τους τραγουδάγα. Τους τα έλεγα τόσο καλά που εκείνος που χόρευε δεν έχανε βήμα. Εκεί που πάταγε, πάταγε και το τραγούδι....

-Τι άλλο θυμάσαι από τα νεανικά σου χρόνια; Τι σου έχει μείνει από τότε;

-Θυμάμαι που κάποτε αποφασίσαμε, μετά τον πόλεμο, να παίξουμε θέατρο. Ο Γιώργος ο Πόθος, του παπά, έκανε τον ειδικό, μας έλεγε πώς να το κάνουμε, πότε θα μιλάει ο καθένας, τι θα φοράει.

-Έκανε το σκηνοθέτη, δηλαδή.

-Ναι! Είχε βρει και είχε φέρει το έργο «Ο Τάσος και η Γκόλφω» και το παίξαμε στο σχολείο, το παλιό, στου Παυλοφώτη το σπίτι. Ήτανε πολύ ωραία. Ο Φώτης ο Πόθος έκανε τη Γκόλφω και ο Γιώργος ο Βλάχος, ο χημικός, έκανε τον Τάσο. Τη Σταυρούλα, που αγάπαγε τον Τάσο και ήτανε πλούσια τσελιγκοπούλα, την έκανε ο Γραμματέας. Τη μάνα της Σταυρούλας, έπαιζε ο Γιαννόπουλος, ο αδερφός της Αλεξάκαινας και τον τσελιγκα ο Γρηγόρης ο Πόθος, αδερφός του Τηλέμαχου.

-Όλους τους ρόλους τους παίζανε αγόρια;

-Όλους! Εγώ δεν έπαιζα, μόνο τραγουδήσα την ώρα που κεντάγαμε το φόρεμα της νύφης, για το γάμο. Είπα το τραγούδι «Της γαλανής το φόρεμα, της ρούσας το φουστάνι, πέντε ραφτάδες το 'ραβαν και εζήντα μαθητάδες...» Τραγουδάγα ωραία τότε. Είχε έρθει πολύς κόσμος, γεμάτο το σχολείο. Αργότερα είπαμε να παίξουμε και άλλο έργο, για την αρχαία Σπάρτη και τις Σπαρτιάτισσες. Εγώ θα έπαιζα την Αρχιδάμεια. Αλλά τελικά δεν έγινε...

- Στο βουνό είχατε μείνει ποτέ, όπως συνηθίζοταν τότε που σμίγανε τα πρόβατα και μένανε εκεί το βράδυ;

-Τα βράδια είχαμε στέκι που μέναμε, δεν μέναμε όπου κι όπου. Όταν είχαμε τα πρόβατα εμείς τα πηγαίναμε κατά την Κοκκαλιάρρα, στη Γούβα, που λέγαμε και εκεί έφτιαχνε μαντριά ο πατέρας μου, έβαζε τα πρόβατα μέσα και κοπρί-

Συνέχεια στη σελ. 12

Προσωπογραφίες

Συνέχεια από τη σελ. 11

ζανε τα πρόβατα, έριχνε την κοπριά στο χωράφι, σαν λίπασμα και κοίταγες τα στάρια και χωρίζανε από τα άλλα. Στο Γουρνότσαρκο που είχαμε και την καλύβα και τα έβανε εκεί τα πρόβατα ο πατέρας μου, έκανε ένα στάρη!!! Και γι' αυτό δεν πεινάσαμε και ποτέ.

-Εγώ έχω ακούσει ότι τότε να ενώνανε τα πρόβατα και τα πηγαίνανε πότε στου ενός το χωράφι για την κοπριά και πότε στου άλλου

-Ναι, έτσι γινότανε, αλλά εμείς δεν τα σμίγαμε πολύ με άλλους.

-Έτσι είχατε μια σχετική αφθονία στο σπίτι σας.

-Ναι, τα πάντα είχαμε! Στην Κατοχή ερχόσαντε ξένοι. Για λίγο αλεύρι πουλάγαμε πράγματα αξίας. Μια φορά η μάνα μου πήρε μια κουβέρτα πλεχτή με πέντε κιλά ρεβίθια. Φαντάσου, ο κόσμος επούλαγε τα πράγματά του για να ζήσει.

-Στο πόλεμο του 40 τι θυμάσαι; Στο χωριό ήσουνα τότε;

-Ναι, τότε θυμάμαι είχε κακό χειμώνα. Έβρεχε και έριχνε και χιόνια. Ο κόσμος φοβότανε, κλαίγαμε. Μόλις ακούσαμε την καμπάνα... Ο πατέρας μου, ο μακαρίτης, ήτανε μεγάλος και δεν τον πήρανε στο στρατό, σηκωνότανε τη νύχτα, άνοιγε το παραθύρο και κοίταγε κατά κει που ήτανε η Αλβανία και έλεγε: «Ρε τους κερατάδες, που να τους έχουνε τώρα! Πού να είναι τώρα τα παλικάρια! Πού να' ναι ο Βγενισιάκης, ο Αλικαίος!» «Κλεισ' το παραθύρι, ρε!» του έλεγε η μάνα μου. «Τώρα θα ιδείς», της έλεγε, «θα ρθούνε εδώ οι Ιταλοί και θα σου βγάλουνε τα μάτια σαν του ποντικού!» Τότε δεν υπήρχαν ραδιόφωνα. Ό,τι μαθαίναμε από τον παπά, που έπαιρνε κάπου, κάπου εφημερίδα. Ερχότανε ο ταχυδρόμος, έφερνε την εφημερίδα, μαζευσόσαντε όλοι στο καφενείο και διαβάζανε και ακούγανε οι περισσότεροι. Τότε σκοτώθηκε το παιδί του παπά και ο Αβράμης, του Παμεινώντα ο αδερφός. Οι Ιταλοί που ήρθανε πρώτοι φάγανε όλες τις κότες του χωριού. Τις εσφάζανε και τις εψένανε στο σπίτι μας και η μάνα μου έκανε «Ωχ, ωχ!» Έβανε ο Ιταλός το τηγάκι στη φωτιά χωρίς πολύ λάδι και το έκαψε. Εμείς ήμαστε γύρω, γύρω και της λέει: «Πολλά πίκολα, άντρα πού; Αντάρτο;» «Ωχ, ωχ!» έκανε πάλι η μάνα μου. «Τι ωχ, ωχ;» τη ρώταγε; Καμιά φορά, όταν βλέπανε μικρά παιδιά, που δεν είχανε να φάνε, τους δίνανε. Τότε ο κόσμος έβλεπε τη μπουκιά και αναστέναζε! Έτσι κι αλλιώς τότε βγάναμε μικρή παραγωγή. Ο παπάς και Κανέλλος ο Πόθος είχαν τα περισσότερα σιτάρια. Εμείς οι άλλοι βγάζαμε ίσα για να περάσουμε το χρόνο μας. Τότε έπλεκα κάλτσες και πουλόβερ για τους φαντάρους στην Αλβανία. Πόσα πουλόβερ έχουν περάσει από τα χέρια μου!

-Η φανέλα του στρατιώτη! Αυτό στο ανέθεσε κάποιος ή μόνη σου το έκανες;

-Μόνη μου, για τους δικούς μας, το Γιάννη και το Βγενισιάκη τον Πόθο που ήσαντε φαντάροι στο πόλεμο. Και αλληλογραφούσαμε. Τότε ήταν αλλιώς ο κόσμος. Τώρα πάει, ξεσυγγενέψαμε.

-Ήσασταν πιο δεμένοι τότε, θέλεις να πεις!

-Ερχόσαντε στο σπίτι σου βράδυ, να μείνουνε, μπορεί να μην είχες τίποτα, αλλά τους φιλοξενούσες. Εκρεμάγαμε κυδώνια και αγλάδια χειμωνιάτικα στο πατερό και κόβαμε και φιλεύαμε. Τώρα, σου λέει, πρέπει να πας να βρεις ουίσκι, να πας στην επίσκεψη.

-Όταν τελείωσε ο πόλεμος ήτανε καλύτερα;

-Τι καλύτερα! Χειρότερα ήτανε, γιατί ξεκίνησε το αντάρτικο. Και ο κόσμος είχε φτώχεια. Στέλνανε τότε από την Ούντρα, από την Αμερική, πράγματα και τρόφιμα. Φέρνανε αλεύρια, ζάχαρη, γάλα σε σκόνη, ρούχα και τα μάζευε ο Πρόεδρος και τα μοίραζε. Και πήγαινε ο κόσμος κι έπαιρνε.

-Εσύ δεν είχες πάρει τίποτα;

-Εγώ πήρα ένα παλτό. Ήτανε πρόεδρος ο Αντρικόγιαννης και μας είχανε βγάλει να πάρουμε ένα παλτό. Δεν πηγαίνανε τα άλλα κορίτσια να το πάρουνε και πήγα εγώ. Ήτανε ένα μπλε παλτό, ούτε φόδρα είχε, ούτε τίποτα. Αλλά μες στην τσέπη του είχε μια σύσταση. Το φόρεσα κι εγώ και πήγα κει πάνω στου Αλικαίου. «Για φόρεστο», μου λέει. Βάζω το χέρι στην τσέπη και βρίσκω ένα χαρτί μέσα. Το φυλάξαμε αυτό και ένας από τη Σμέρνα, ο Πανταζόγιαννης, που ήξερε αμερικάνικα, ήτανε στην Αμερική και γύρισε πί-

γιά μου κι όταν εγώ της έφταιγα, μου 'σπαγε τα πλευρά μου...» Τρακατράκ, τρακατράκ, τρακατράκ..., έλεγε το τραγούδι. (Γέλια) Ε, μετά βγήκανε οι παντόφλες και αγοράζαμε.

-Αλλά το όνειρο ήτανε να πάρετε παπούτσια...Όμως όταν ήσασταν μικρά και περπατάγατε ξυπόλητα δεν παγώνατε; Πώς το αντιμετώπιζατε;

-Συνηθίζαμε. Αφού όταν είχε πάγο πηγαίναμε και πατάγαμε με τα πόδια μας και σπάγαμε τα κρύσταλλα που είχαν γίνει, όπου ήτανε νερά... Το βλέπαμε σαν παιχνίδι. Αλλά είχαμε και τα τσαρούχια, από δέρμα γουρουνιού. Μόλις όμως βρεχόσαντε, άνοιγε, ξεχειλώνε το πετσί και γλιστράγαμε στα πόδια. Έτσι τα βγάναμε και περπατάγαμε πάλι ξυπόλητα. Μετά βγήκανε οι πλεκτές παντόφλες και ποδεθήκανε οι γυναίκες. Φτιάναμε νήμα από σπάρτο, το πλέγαμε και μετά το ράβαμε σαν σόλα και ήσαντε ωραίες.

-Από σπάρτο! Για πες με τη σειρά, πώς γινότανε η διαδικασία με τα σπάρτα.

-Το καλοκαίρι, μετά το λουλούδι, πηγαίνανε οι γυναίκες και τα κόβανε. Τα φτιάναμε ματσάκια, που τα λέγαμε χερόβολα. Όποια εμπόργε και μάζευε τα περισσότερα. Πηγαίνανε στις Τρύπες, που είχε πολύ σπάρτο, αλλά και αλλού...Τα φέρνανε στο σπίτι, τα βάζανε στο λεβέτι, τα βράζανε και από κει τα πηγαίνανε στο ποτάμι. Κάθε μία είχε τη στέρνα της. Εκεί βάζανε κάτου πλατάνια, για να μη λερωθούνε και τα πλεκτώνανε με πέτρες, να μην τα πάρει το ποτάμι. Ήξερε κάθε μία πού είναι τα δικά της. Έτσι τα σπάρτα μαλακώνανε για να βγει το μαλλί. Δεν έβγαίνε αλλιώς το μαλλί. Τα αφήνανε πεντέξι μέρες. Άμα έκανε ζέστη τ' αφήνανε λιγότερο. Γινότανε της τρελής στο ποτάμι. Και ν' ακούεις και τα βατράχιαΜετά τα

βγάναμε και τα κοπανάγαμε με τον κόπανο. Έβγαίνε το μαλλί και η φλύδα έφευγε και την πετάγαμε πέρα. Την είχανε για ξανάμμα, για τη φωτιά. Μετά παίρνανε το μαλλί, το ξένανε και γινότανε ωραίο, σαν το μαλλί της γριας, που λένε. Μετά το λαναρίζανε με τα λανάρια και ύστερα το γνέθανε. Το παίρνανε και φτιάναμε τριχιές για να φορτώνουν τ' άλογα...

-Και όχι μόνο...

-Σακιά, απλάδες, που μαζεύανε τις ελιές. Πώς αλλιώς να τα φτιάχνανε! Αλλά φτιάχναμε και ρούχα που φοράγαμε. Εγώ έφτιαξα μια φορά μια φούστα με ράντες...

-Εκτός όμως απ' αυτό τα νήματα που φτιάχναμε τα βάφανε κιόλας, έτσι δεν είναι;

-Ναι!

-Οι βαφές που χρησιμοποιούσατε ήτανε φυσικές ή τις αγοράζατε;

-Αγοράζαμε, αλλά το μπεζ και το καφέ τα φτιάχναμε μόνες μας.

-Θέλουμε να μας πεις τα χρώματα, αν θυμάσαι.

-Με το δέντρο εγινότανε το μπεζ ανοιχτό. Πολύ ωραίο.

-Τα φύλλα ή τα θελάνια θάζατε;

-Τον κορμό του. Πελεκάγαμε τον κορμό, βγάζανε τη φλύδα και τη βράζανε και βάφανε όλων των ειδών τα νήματα. Άλλο χρώμα ήτανε το καφέ, που γινότανε από τη φλύδα από τα καρύδια. Τα υπόλοιπα χρώματα τα αγοράζαμε. Κίτρινο, πράσινο, κόκκινο. Δεν θυμάμαι να φτιάχναμε άλ-

Από το γάμο της, το 1962

σω, το διάβασε και έγραψε εκεί πέρα και μετά μας στείλανε δέμα οι Αμερικάνοι. Εγλέντησα μια μπλούζα άσπρη με ροζ λουλούδια και μια φούστα μπλε που μας στείλανε, δεν ερχόσαντε στις άλλες και τα ταίριαξα και τα φόρεσα και πήγαινε ο χορός...σύννεφο! Αλλά δεν είχα παπούτσια. Μια φορά μου έφτιαξε τσόκαρο ο Βγενισιάκης

-Τσόκαρο από τι;

-Από πλατάνι. Το πελεκάγαμε το ξύλο και το φτιάναμε ωραίο παπούτσι. Με τακούνι ή ίσιο, άμα ήθελες. Από πάνω όποιος είχε δέρμα έβανε, αλλιώς βάνανε πλεχτό.

-Προχωρημένα πράγματα. Είναι τώρα της μόδας.

-Μια φορά φτιάξαμε φουστάνια. Πήγε η Παναγιώτα με τον πατέρα μου στον Πύργο και πουλήσανε σιτάρι και έφερε ύφασμα και φτιάξαμε ένα φουστάνι η καθεμιά. Μου πήγαινε ωραία, γιατί ήμουν λεπτή τότε και ήθελα να το φορέσω, αλλά δεν είχα παπούτσια. Μου φτιάνει το τσόκαρο ο Βγενισιάκης, αλλά λουριδα δεν είχα να βάλω απουπάνου. Είχε ένα ύφασμα η μάνα μου, πέτσες που τα λέγανε, που τα παίρνανε και φτιάναμε σεντόνια, για να φτιάσει προικιά στις μεγάλες. «Να μου κόψεις» της λέω «ύφασμα, να βάλω στα τσόκαρα». «Οχι, δεν το χαλά εγώ το ύφασμα, θέλω να τα βγάλω σεντόνια». «Τι λες» της λέω, «εγώ θέλω να τα φορέσω, να πάω να χορέψω» Στενοχωρήθηκα κι έκλαιγα και έτσι μου έκοψε και τα έφτιαξα τα τσόκαρα. Σταυρώσαμε τις λουριδες, τις καρφώσαμε με τελάκια και ήσαντε τα καλύτερα παπούτσια. Δεν ακούς, τότε ήτανε και τραγούδι: «Τα τσοκαράκια που φορείς, τα φόραγε η για-

Προσωπογραφίες

Συνέχεια από τη σελ. 12

λο μόνες μας. Μετά τα νήματα τα υφαίναμε στον αργαλειό. Είτε από σπάρτα, είτε από μαλλί, είτε από λινάρι. Από το ίδιο νήμα έβγαινε και το στημόνι και το υφάδι.

-Α, καλλιεργούσατε και λινάρι! Και κάνατε την ίδια επεξεργασία με τα σπάρτα;

-Ναι, μόνο που δεν το βράζαμε... Δουλειά! Δουλεύανε οι γυναίκες τότε! Το βράδυ καθόσαντε και νυχτονέθανε. Απόψε έχει ξέλαση η μία, αύριο η άλλη... Το τι γινότανε στην Πολυνείκαινα με το σπάρτο. Είχε πολύ και παλαιό σπάρτο και σ' έπιανε, από τη σκόνη, στο λαιμό. Όταν πηγαίνανε οι γυναίκες, ερχόσαντε βήχοντας.

-Έχω ακούσει ότι οι γυναίκες τότε φτάνανε να μαλώνουνε για τα σπάρτα, μέχρι τα δικαστήρια φτάνανε, ήταν κάτι πολύτιμο.

-Γιάκο (Για άκου) ρε! Ποιος το χρησιμοποιεί τώρα! Τότε σκοτωνόσαντε για μια χεριά!

-Με τον αργαλειό ασχολιόσασα;

-Στην αρχή όχι τόσο, ήτανε οι μεγάλες που υφαίνανε. Μετά ασχολήθηκα κι εγώ. Είχα υφάνει κουβέρτες. Τότε για τ' απλάδια οι γυναίκες γυρίζανε όλα τα χωριά για να βρουνε σχέδιο. Μέχρι τα Διάσελα πήγε η Θανάσω για να βρει ένα σχέδιο. Το 'φτιασε με ελάφια και το έχω εγώ τώρα... Αλλά μετά βγήκανε τα έτοιμα και ο κόσμος σταμάτησε σιγά, σιγά τον αργαλειό....

-Ξέρω ότι ήσουνα και μοδίστρα. Για πες μας γι' αυτό.

-Μετά πήγα για μοδίστρα, ήμουνα δεκαοχτώ χρονών. Τότε οι γυναίκες ράβανε. Δεν πηγαίνανε να πάρουνε αγοραστά. Εμείς ήμαστε τέσσερις γυναίκες και θέλαμε να ξέρει μία να ράβει. Πηγαίναμε στη θεια μου την Παναγιώτα, που ήτανε μοδίστρα και μας έραβε. Τη βάναμε και τα έκοβε και μεις τα ράβαμε. Άργηγε να τα ράψει, είχε κι αυτή μεγάλη οικογένεια και δεν προλάβαινε. Ήρθε μια σχολή στη Ζαχάρω και με στείλανε. Μάλλον η Θανάσω μ' έστειλε. Γιατί είχαμε υποφέρει πια, δεν είχαμε ποιος να μας μπαλώσει.

-Γιατί στείλανε εσένα και δεν πήγαινε κάποια άλλη;

-Εγώ ήθελα από μικρή, ήτανε μεράκι μου. Είχα μανία με τη μοδιστρική. Αφού έβρισκα καμιά πέτρα που κουνιότανε, πέρα κει που πήγαινα και την έκανα ραπτομηχανή, δούλευε το πόδι μου. Τότε πήγα εγώ, η Σοφία, η Μαρία του Βλάχου και μία από το Παλιοχώρι, του Σπηλιόπουλου.

-Και μένατε στη Ζαχάρω;

-Ναι, μέναμε δύο μήνες μόνο, γιατί μετά έφυγε η Σχολή. Μάθαμε κοπτική-ραπτική.

-(Θανάσης) Τι; Άλλο είναι το ένα, άλλο το άλλο;

-Τι λες Θανάση, άλλο δεν είναι; Δεν ακούς που λέει: «Να τα κόψεις ξέρεις. Να τα ράψεις ξέρεις;»

-Σου αγοράσανε και ραπτομηχανή;

-Όχι, και γι' αυτό γύρισα τις μηχανές στου Μπαράκου όλες. Πήγαινα στις Γιώργαινας, στις Σταθίτσας, στις Γιαννούς του μπαρμπα-Γιάννη. Τη δική μου μηχανή μου την έστειλε μετά ο Κώστας, ο αδερφός μου, το '55, μου φαίνεται.

-Α, στην έστειλε ο αδερφός σου!

-Αμ, ποιος άλλος; Αλλά στη Σχολή μπορεί να κάθισα δύο μήνες, έμαθα όμως. Μας έδειχνε ο ράφτης πώς να φτιάχνουμε τα πατρόν με χαρτί. Τα έφτιαχνα εγώ, τα στόλιζα, τους έβανε γιακάδες, τους έβανα κομπιά και τα κάρφωνα στον τοίχο και έλεγε: «Ορίστε, η Λαμπροπούλου, κοιτάτε εδώ!» Σαράντα κοπέλες ήμαστε και δεν εμίλαγε καμία. Αλλά και οι άλλες μάθανε. Εγώ όμως μετά τη συνέχισα τη δουλειά. Ερχότανε και η Φωτεινή, η νύφη μου, το καλοκαίρι, που ήτανε μοδίστρα και ράβαμε και έβλεπα περισσότερα. Την τέ-

χνη δεν την δίνει ο μάστορας, πρέπει να την κλέψεις. Είχα όμως αντίληψη. Όταν πρωτοπήγα μου είπανε: «Δεν φαντάζομαι εσύ να μην έχεις πάει σε μοδίστρα!»

-Μετά συνέχισες κι έραβες και στο χωριό;

-Ναι. Μετά έραβα στο χωριό αλλά και σε άλλα

Με τον σύζυγό της Αντώνη και τα παιδιά της Χριστίνα και Θανάση, 1968

χωριά. Της μάνας σου της έραψα το ταγέρ του γαμού της.

-Το πορτοκαλί ή το σιέλ;

-Το σιέλ. Το έχει ακόμα;

-Ναι, καλά που μου το θύμισες, να το πάρω, για ενθύμιο.

-Έτσι συνήθισα και είχα πάντα κόσμο στο σπίτι. Κάθε Κυριακή, ειδικά, ήταν πανηγύρι. Άλλες ερχόσαντε για πρόβα, άλλες για να κόψουνε τα φορέματα. Το Πάσχα τις εκαμάρωνα όλες στην εκκλησία με τα καινούρια ρούχα. Και πιο πολύ στην Αγάπη, που φοράγανε όλες τα καλά τους. Μπορεί να μην είχε ο κόσμος, αλλά φτιάνανε ένα φόρεμα για το Πάσχα. Και βγαίναμε και χορευάμε. Όταν ήτανε μάλιστα του Αϊ-Γιωργιού, που το πανηγύρι γινότανε τη Δευτέρα του Πάσχα, ήτανε ακόμα καλύτερα. Τη Δευτέρα του Πάσχα μάλιστα παντρεύτηκα κιόλας. Κι η Αλικείαινα έλεγε: «Τι ανάποδα πράματα είναι τούτα! Γάμος τη Δευτέρα!»... Έτσι, που λέτε, λοιπόν με τη μοδιστρική. Είχα συνηθίσει να δουλεύω στο σπίτι μου. Έβγαλα και τρεις μαθήτρες. Τη θεια σου την Αγγελική, πριν πάει στον Καναδά, αλλά έλεγε ότι τη μάλωνα.

-Ε, θα ήσουνα αυστηρή!

-Ήμουνα, λίγο. Είχα την Παναγιώτα της Κώσταινας και τη Σοφία του Γιάννη του Λαμπρόπουλου και τη Ντίνα του Πάνου του Γρηγορόπουλου, από το Παλιοχώρι. Όλες αυτές μάθανε, ράβουνε. Η Αγγελική η δική σας δεν κάθισε πολύ, γιατί μετά έφυγε για τον Καναδά. Είχα μανία με τη βελόνα. Αλλά έπλεκα κιόλας. Με βελόνες, με βελονάκι, κέντημα. Και τι δεν έχει περάσει απ' αυτά τα χέρια.

-Έπλεκες και για άλλους; Ξένα; Και πληρώνόσουνα γι' αυτό;

-Ναι, πληρωνόμουνα πολλές φορές. Τότε, το καλοκαίρι, που ο κόσμος δεν είχε να πάρει μαντίλια, είχανε τις ψάθες. Και ερχόσαντε εκεί να τους ράψω τις ψάθες. Τις πλέκανε πρώτα τις ψάθες με τις καλαμιές, φτιάχνανε ένα μεγάλο σκoinί και μετά τις πιάναμε και τις ράβαμε για να γίνει καπέλο. Τις έφτιανα ωραίες. Και μεγάλες ψάθες και μικρές, όπως ήθελε ο καθένας. Τα μεσημέρια εγώ

δεν καθόμουνα ποτέ. Μαζεύοσαντε πολλοί στο σπίτι και δούλευα.

-Ήσουνα δηλαδή και καπελού!

-Ναι! Αλλά πλέκαμε και παπούτσια.

-Πώς γινόταν αυτό;

-Είχα δει το σχέδιο από μια κοπέλα απ' τη Ζαχάρω που ερχόταν στα Παπαδέικα. Είχε πλέξει ένα κομμάτι, κάπως τετράγωνο και το είχε βάλει απάνου σε σκoinί. Τα έφτιαξα και εγώ, τα φόραγα και χόρευα. Έτσι περνούσε η ζωή.

-Αργότερα που μεγαλώσατε πώς προχώρησε η ζωή σας;

-Μετά η Θανάσω αρρεβωνιάστηκε τον Κοταρά, στα Διάσελα, ο Κώστας έφυγε για την Αθήνα. Εγώ αρρώστησα σοβαρά από χινοκόκους. Μου λέγανε ότι είχα πλευριτή και με πήγαινε και μ' έφερνε ο πατέρας μου στη Ζαχάρω ένα χρόνο. Δεν ξέρανε. Και μεις ήμαστε στραβοί, να πάμε στον Πύργο, να περάσουμε από αχτίνες, να ιδούμε. Έτσι ταλαιπωρήθηκα ένα χρόνο και μου κάνανε κάτι ενέσεις ασβεστίνης, ότι τάχα είχα πλευριτίδα. Αφού ο πατέρας μου με πήγε σε όλους τους γιατρούς στη Ζαχάρω, μέχρι και σε έναν που ήτανε μαιευτήρας...(Γέλια) Μετά ήρθε ο Καραπαναγιώτης, από την Αμερική, που έφερε τα μηχανήματα και με πέρασε από τις αχτίνες και το βρήκε. Μόλις μας είπε εμάς να πάω για εγχείρηση στην Αθήνα, αρχίσαμε τα κλάματα με την Παναγιώτα, την αδερφή μου. Τέσσερους μήνες έκασα στο Λαϊκό Νοσοκομείο. Ευτυχώς οι εχινόκοκοι ήτανε έξω από το πνευμόνι και γινότανε η εγχείρηση και έγινα καλά. Αυτό το μικρόβιο είναι από σκύλους και από γάτες. Μικρή τις αγάπαγα τις γάτες, τους έφτιανα κορδέλες στο λαιμό, αλλά την έπαθα....

- Οι αδερφές σου φύγανε την Αυστραλία. Πώς έγινε αυτό;

-Η Θανάσω παντρεύτηκε το '50 και μετά από πέντε χρόνια έφυγε για την Αυστραλία. Θα φεύγανε ένα χρόνο νωρίτερα, αλλά έχασε το πρώτο της παιδί, τριών χρονών. Το είχαμε κρατήσει εμείς στο χωριό, είπαμε να την ξεκουράσουμε, που πήγαινε στα χωράφια και πέθανε στα χέρια μας. Αυτό ήτανε που δεν μπορούσαμε ποτέ να διασκεδάσουμε. Και τώρα ακόμα άμα τη θυμάμαι αυτή τη συφορά!! Πέθανε σε μας.

-Από τι πέθανε;

-Ξέρω γω, είπανε από υπερχειλίση χολής. Ερχόσαντε Χριστούγεννα και θα ερχότανε ο πατέρας της να την πάρει. Αρρώστησε το παιδί, είχε πυρετό και μεις δεν ξέραμε τι είχε. Το πήγαμε στην Ζαχάρω, αλλά δεν προλάβαμε. Άντε με τα μούλια να πας στο γιατρό!

-Η μάνα του το πρόλαβε;

-Δεν το πρόλαβε. Όσπου να την ειδοποιήσουνε στου Μπρουμάζι, ήτανε και έγκυος, δεν πρόλαβε.

-Μετά η αδερφή σου έφυγε για Αυστραλία. Στενοχωρήθηκες εσύ; Πώς το θυμάσαι αυτό;

-Ναι, αλλά όχι όπως στενοχωρήθηκα για την Παναγιώτα. Γιατί η Θανάσω είχε ήδη φύγει, που παντρεύτηκε και πήγαινε με την οικογένειά της. Μετά το σήκωσε η Παναγιώτα. «Να φύγω, να φύγω» έλεγε. Να φύγει, να πάει στην Αυστραλία, να καζαντήσει. Αλλά τότε έκλεισε το Σουέζ με τον πόλεμο και δεν μπορούσε.

-Ο αδερφός σου ο Κώστας είχε ήδη φύγει;

-Ναι, ήτανε στην Αθήνα και σπούδαζε.

-Του έστειλνες λεφτά από τα πλεχτά που έφτιαχνες;

-Όχι, πλεχτά τού έστειλνα, τα φόραγε και μου δινανε συγχαρητήρια. Τον αγάπαγα πολύ. Ήμαστε αγαπημένα αδέρφια, δεν ηθέλαμε να χωρίσουμε. Δε μ' άφηνε να πά στο σχολείο. Έκλαιγε

Συνέχεια στη σελ. 14

Προσωπογραφίες

Συνέχεια από τη σελ. 13

κει πάνω στην Κοτρώνα μια φορά. «Για κάτσε» λέει ο πατέρας μου, «κάνε, αφού κλαίει το παιδί!»

-Ωστε η Παναγιώτα ήθελε να φύγει οπωσδήποτε από το χωριό.

-Της Παναγιώτας της εκαπίνησε να φύγει και δεν της έβγαζε από το μυαλό της. Επέμενε να φύγει. Βέβαια εκεί την περίμενε η αδερφή της. Να πήγαινες τότε στον Πειραιά, που φεύγανε οι μετανάστες, θα θλιβόσουν. Όταν ήρθε η ώρα της να φύγει της κάναμε τραπέζι το βράδυ. Είχε έρθει ο Κώστας ο Καβουρινής από το Παλιοχώρι με το γραμμόφωνο και γλεντήσαμε όλη τη νύχτα. Και το πρωί την πήγαμε μέχρι του Σιργιάνι, τραγουδώντας. Εκεί μας χωρίσανε και την πήρανε με τ' άλογα στο τρένο, στη Ζαχάρω, για να έρθει στον Πειραιά. Είχε πάει κι ο πατέρας μου κοντά και δεν έφευγε από το λιμάνι μέχρι που το καράβι χάθηκε από τα μάτια του...

-Εσύ έφυγες καθόλου σαν νέα από το χωριό, πήγες στην Αθήνα;

-Πήγα και κάθισα ένα χρόνο, έλεγα πως θα βρω δουλειά εκεί, αλλά ξαναγύρισα το '60 πίσω στο χωριό και παντρεύτηκα!

-Πώς έγινες;

-Αρχίσανε τα προξενιά. Λέγανε να μ' αφήσουνε στο χωριό, να πάρω σώγαμπρο. Εγώ δεν ήθελα σώγαμπρο. Μια φορά μου φέρνανε έναν Μπαρτζελαίο, θα σηκώνότανε να 'φευγε όποτε του καπίνανε και δεν τον ήθελα.

-(Χριστίνα) Για πες μας γιατί απέρριψες κάποτε έναν γαμπρό, για να δούμε τα κριτήρια που έβαζες!! (Γέλια)

-Μια φορά μου φέρνανε έναν από την Καλιδόνα. Τον έφερε ο Ντινόγιαννης. Ωραίος, ψηλός, καλός ήτανε, δούλευε κάτω και στον κάμπο, στ' αραποσίτια. Εστειλάμε τον Αλικαίο και τον μπάρμπα μου το Δήμο να τον ιδούνε. Είπανε «αμάν» να τον βρουνε μέσα στ' αραποσίτια. «Θα ρθούνε» και «θα ρθούνε», μας έλεγε ο Ντινόγιαννης. Επιτέλους ερχόνται ένα βράδυ. Εμείς είχαμε κοιμηθεί. Ήρθε στο σπίτι ο Γιάννης και μας ξύπνησε. «Να σηκωθείτε απάνου, ήρθανε οι ανθρωποι». Πια, εσηκώθηκαμε και πήγαμε στο σπίτι του Ντινόγιαννη. Είχε και τη μάνα του κοντά αυτός. Μόλις με είδε η πεθερά, τρελάθηκε. Της φαινότανε ότι τα είχε έτοιμα. «Τις εταίριαξα και τις δυο μου νυφάδες» έλεγε και χαιρότανε η γριά. Εκαθίσαμε να φάμε, μας έφτιασε τσιγαρίδες η Γιαννού.

-Ναι, αλλά δε μας είπες γιατί δεν τον θέλησες!

-Μμμ! Φαίνεται δεν θα φόραγε παπούτσια στα πόδια του ποτέ και εκεί που καθόμαστε στο τραπέζι, φαίνεται τον επιάνανε τα παπούτσια και τα βγαλε εκεί που τρώγαμε! Εμένα μου έκανε κακή εντύπωση. Μετά εσηκώθηκε και πήγε με το Δήμο έξω να κατουρήσει... (Γέλια)

-Σωστά, το να βγάλει ο γαμπρός τα παπούτσια στο τραπέζι είναι αγένεια.

-Και έναν άλλο δεν τον ήθελα, γιατί ήρθε και φόραγε χρυσό δαχτυλίδι στο χέρι και τέντωνε το χέρι μπροστά μου να το ιδώ. Εμένα δε μ' αρέσανε τέτοιες επιδείξεις.

-Και τελικά;

-Τελικά ήθελα τον Αντώνη εγώ!

-Για να ξαναγυρίσουμε, λοιπόν, στο γάμο σου. Τον ήξερες από πριν το γαμπρό;

-Τον ήξερα!! Τον έβλεπα καμιά φορά που πέρναγε από το χωριό και έκανε τον έμπορο, το γυρολόγο. Είχε μια τούφα άσπρη από νέος στα μαλλιά.

-Αυτή η τούφα την έκανε τη ζημιά!!!

-Ναι! Ήρθε και στο σπίτι μας μια φορά και έμεινε εκεί το βράδυ με το εμπόρευμα. Τον έστειλε η αδερφή του η Ντίνα, που μας ήξερε, ήτανε φιλενάδα με την αδερφή μου τη Θανάσω. Τον έστειλε για εμπιστοσύνη, για φύλαξη. Γιατί σε όποιο χωριό πήγαινε και έμεινε το βράδυ του ... κλέβανε κι από ένα κομμάτι. Όταν έγινε το προξενιό, τα έφτιαξε ο Γιώργης ο Παπαδόπουλος, άντρας της Ντίνας, τον ερωτήσανε, «την ξέρεις;» «Εξ όψεως» είπε! (Γέλια) Ε, και εγώ το αποφάσισα. Ταϊριάζαμε και στην ηλικία, ήμασταν κι οι δύο μεγάλοι και έτσι έγινε!

-Δηλαδή, του άρεσες!

-Ασφαλώς του άρεσα! Ήρθανε και μ' αρρεβωνιάσανε το Νοέβρη και ο γάμος έγινε τον Απρίλη,

1986 - η μοναδική φορά που συναντήθηκαν και τα τέσσερα αδέρφια μαζί, σε διάστημα 50 χρόνων. Από δεξιά: Ασήμω, Παναγιώτα, Θανάσω και Κώστας

τη Δευτέρα του Πάσχα. Ήτανε και το πανηγύρι του Αϊ-Γιωργιού. Στις 29 Απρίλη του '62.

-Και σε πήγανε νύφη με άλογα και τέτοια;

-Όχι ... θέλανε να με πάνε ταξίδι. Μοντέρνα πράματα!! Βάλανε το συνήγορο, τον Γιώργη τον Παπαδόπουλο και με ρώτησε «θέλεις να κάνετε γάμο εδώ ή να πάτε ταξίδι;» Και γω τους έβλεπα που δεν είχαν όρεξη για τραπέζια και για τέτοια και λέω «δε με νοιάζει». Εκείνη την ημέρα ήτανε το πανηγύρι και βάφτιζε και η Σοφία τον Τάσο. Δεν με είδε νύφη. Εκείνη εβάφτιζε στον Αϊ-Γιώργη και εγώ την ίδια ώρα παντρεύόμουνε στον Αϊ-Γιάννη! «Αυτός ο γάμος», είπε κάποια στο χωριό, «εχάλασε το πανηγύρι!»

-Χριστίνα, να μη λες για άλλους νεωτεριστές, εδώ εσύ έχεις την πηγή του νεωτερισμού.... Η πρώτη διδάξασα. Γλέντι δεν έγινε;

-Έγινε το βράδυ στο σπίτι το δικό μου. Άλλο δεν έγινε. Μετά με πήρε και με πήγε ταξίδι στην Πάτρα και από κει στην Αθήνα για να ψάξει για οικόπεδο για τις αδερφές του ο γαμπρός... Επειδή θα πηγαίναμε για ταξίδι, να μην πάμε τζάμπα, να πάμε και για δουλειές!! Από κει, αφού περάσανε οι μέρες, εγυρίσαμε και κατεβήκαμε στον Πύργο να βρούμε το μπαμπακόσπορο, να σπειρούμε τα χωράφια... (Γέλια)

-Αυτό ήτανε ταξίδι ... για δουλειές και όχι του μέλιτος! (Γέλια)

-Σχεδόν! Κι από κει πήραμε το λεωφορείο και πήγαμε στην Κρέστενα.

-Τα προικιά τα είχατε πάει ήδη;

-Τα είχαμε πάει τη Μεγάλη Παρασκευή τα προικιά! Ήρθανε οι Τρυπαιοί εκεί και τα φορτώσανε.

-Παναγιά βόθηθα... Μεγάλη Παρασκευή τα προικιά!!! (Ασυγκράτητα γέλια) Αυτό... συγγνώμη! Άλλοι πηγαίνανε τον Επιτάφιο κι αυτοί πη-

γαίνανε τα προικιά!! Αυτό είναι ανέκδοτο. Τελείως αιρετικό!! Δηλαδή, τα προικιά που τα ντύνανε οι κοπέλες, εσείς πότε τα ντύσατε;

-Τα ντύσαμε τη Μεγάλη Πέμπτη.

-Α, στα Δώδεκα Ευαγγέλια!

-(Χριστίνα) Και γιατί το δεχόσουνε αυτό, ρε μάνα; Μεγάλη Παρασκευή να κουβαλάς προικιά;

-Ε, αφού ήθελε ο γαμπρός; Δεν ερχόσαντε άλλη μέρα! Δεν τον ένοιαζε αυτόν!

-Ναι, σου άρεσε κι εσένα αυτό. Που ήταν διαφορετικός από τους άλλους, που δεν έκανε τα συμβατικά, τα συνηθισμένα πράγματα.

-Τέλος πάντων! «Ας ξαναγίνω νύφη, να ιδείς πώς προσκυνάω»! Από την Κρέστενα με το λεωφορείο πάλι, πήγαμε στα Διάσελα. Εκεί ήρθε ο Γρηγόρης, ο κουνιάδος μου, με τη φοράδα και με πήρε σαν νύφη και με πήγε τραβώντας εκείκα στην Παππαδού!

-Α, αυτό ήταν ωραίο!

-Εκεί που πέρασα στα Διάσελα και στα Χάνια «ευτούνη η γυναίκα δεν κάνει για δώ!» λέγανε... Αλλά το καλύτερο είναι με τα έπιπλα. Όταν τα φέρανε στα Διάσελα και τα φορτώσανε στα μουλάρια για να τα πάνε στην Παππαδού, τα είδε μια γριά και «πού να φτιάνουνε εκκλησιά;» λέει! Δεν είχε ξαναδεί! (Γέλια) Φτάσαμε στην Παππαδού, εκατέβηκα από τη φοράδα και γυρίσαμε απάνου κατά το σπίτι, που είναι ένα στρατόνι και φτάσαμε στο καλυβάκι που θα μέναμε! Δε μου άρεσε και τόσο αλλά...

-Καλά, συγγνώμη, δεν το είχες ξαναδεί το καλυβάκι;

-Πού να το ιδώ; Στον ύπνο μου; Ο πατέρας μου πήγε και το είδε μόνο. Τότε δεν πηγαίνανε οι νυφάδες στο σπίτι του γαμπρού πριν το γάμο. Πάντως είχε και αριθμό το σπίτι! «Βλέπω έχει κι αριθμό το σπίτι σου!» του λέω. Εγράφανε και τις καλύβες στην απογραφή. Κοιτάω την πεθερά μου με ένα φλιτζάνι με μέλι εκεί, μας μέλωσε και τους δύο και μπήκαμε μέσα! Έλα μου που μετά ήρθε η ντουλάπα και ... δεν εχώραγε στην πόρτα! Το σπίτι ήτανε μικρό και έμπαζε και νερό το χειμώνα. Και μου ζήτηγε να του πάρω και σαλαπλάδα! Πού θα την έστρωνε;

-Μετά έκανες τα παιδιά... Με τι απασχολήθηκαν στην Παππαδού που πήγες;

-Και κει έραβα. «Δε μου χρειαστήκανε εμένα οι μοδιστρικές!» έλεγε η πεθερά μου. Με ήθελε να πηγαίνω στις γίδες μόνο και στα γουρούνια.

-Ήθελε να ασχολείσαι με τα αγροτικά φαίνεταί. Πώς γίνοντανε το όργωμα στην Παππαδού; Επειδή ήταν μεγάλα τα χωράφια εκεί. Δεν ήταν όπως του Μπαράκου.

-Με άλογα γινότανε. Δεν υπήρχαν ακόμα τρακτέρ. Μετά από λίγα χρόνια τα φέρανε. Επήγαινα το φαί στους εργάτες κι αυτό δεν ήταν λίγο. Ήμουνα υπεύθυνη για το μαγειριό για δέκα εργάτες. Με πονάγανε οι πατούσες μου από την ορθοστασία. Μετά καθόμουνε κι εγώ μέχρι το βράδυ στο χωράφι και δούλευα.

-Σιτάρια σπέρνατε εκεί;

-Λίγα, μόνο για να βγάνουμε για το σπίτι.

-Αραποσίτια;

-Λίγα. Μετά αρχίσανε να καλλιεργούνε πιο πολύ τα αραποσίτια. Τότε ήτανε το φιστίκι, το αράπικο και το βαμπάκι. Ήτανε πολύ δύσκολη η καλλιέργεια. Άμα το βάργε ασθένεια δεν έδενε. Όταν εγινότανε, το βγάζανε με μια πιρούνα. Πάταγε την πιρούνα κάτω, με το πόδι, ο εργάτης και το έβγαζε μέσα από τη γη, ολόκληρη την κλάρα το φιστίκι. Μετά τα τινάζαμε, τα ξεραίναμε, τα κόβαμε από την κλάρα, τα λιάζαμε και τα ρίναμε στα τσουβάλια. Για μερικά χρόνια είχε καλή τιμή

Συνέχεια στη σελ. 15

αιχμές

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ

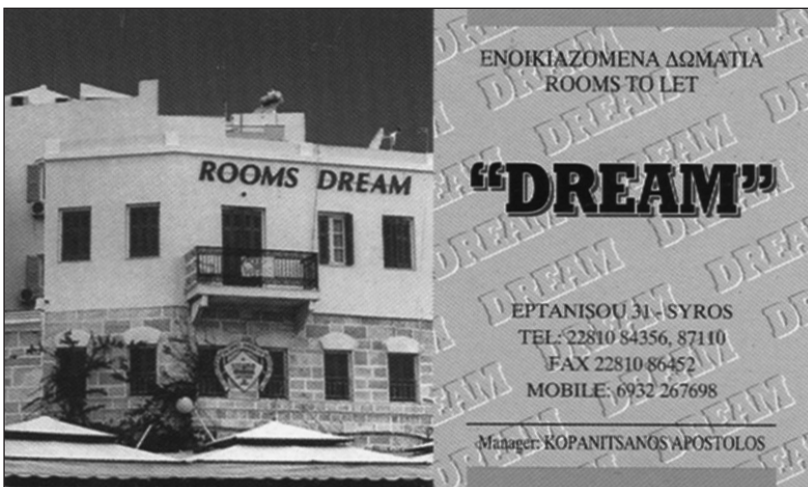
Θετική η εκδήλωση βράβευσης των ευεργετών του Νομού εκ μέρους της Νομαρχίας. Θετική όσον αφορά το επικοινωνιακό αποτέλεσμα. Ωστόσο τα ερωτηματικά σε αρκετούς συμπολίτες μας παραμένουν σχετικά με την αναγκαιότητα στην παρούσα στιγμή, δηλ. όταν κανένα έργο δεν έχει ολοκληρωθεί στον καμένο Νομό μας, παρά τις προσφορές που καθώς φαίνεται υπήρξαν μεγάλες. **Ερωτηματικά, όσον αφορά την επιλογή των δωρητών και την εξαίρεση άλλων οι οποίοι επίσης προσέφεραν εξίσου σημαντική βοήθεια.** Ερωτηματικά, για την βράβευση του κ. Μολυβιάτη ο οποίος δεν προσέφερε ο ίδιος, απλά είναι ορισμένος υπάλληλος να διαχειριστεί το ποσό που ο Ελληνικός λαός διέθεσε για τους πυρόπληκτους και που ακόμη δεν έφτασε σε εκείνους. Ερωτηματικά, γιατί ενώ στην πρόσκληση αναφερόταν μεταξύ των άλλων και η βράβευση της Αυστραλιανής Κυβέρνησης δεν παρευρέθη κανείς και ούτε αναφέρθηκε κάτι από τους διοργανωτές.

ΑΠΙΣΤΕΥΤΟ!...

Η αγιογράφηση της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου είναι κάτι πολύ σημαντικό και σπουδαίο που γίνεται στον τόπο μας. Κάτι που δεν μπορεί να αφήσει κανέναν ασυγκίνητο, είτε είναι πιστός είτε όχι. Κι όμως... Με κατάπληξη αντικρίσαμε πάνω σε ολοκληρωμένη από τον αγιογράφο εικόνα να έχουν κάποιιοι χαράξει, προσπαθώντας προφανώς να διαγράψουν το όνομα του δωρητή. Ιεροσυλία, ασέβεια...; **Τι είδους ένστικτο οδήγησε σε μια τέτοια πράξη, όταν ακόμα και ο πρωτόγονος άνθρωπος άφησε στην ανθρωπότητα κληρονομιά τις παραστάσεις του μέσα στα σπήλαια;** Δεν έχει σημασία ποιος είναι ο Άγιος ή ο δωρητής. Η απίστευτη αυτή πράξη δεν μπορεί να χαρακτηριστεί... παρά μόνο να **ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΤΕΙ** από όποιον τουλάχιστον στοιχειωδώς σκέφτεται.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΑ

Ερωτηματικά γεννά η καθυστέρηση της ολοκλήρωσης των εργασιών στο κίосκι της πλατείας Αγίου Ιωάννου. Όπως είναι γνωστό η εταιρεία **VODAFON** διέθεσε για τη Μάκιστο το ποσό των **40.000 ευρώ με σκοπό, καθ' υπόδειξη των κατοίκων, την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου έργου και τα κατέθεσε στο Δήμο Ζαχάρως.** Εκτοτε έχει περάσει περισσότερο από ένας χρόνος και τα χρήματα παραμένουν στα ταμεία του Δήμου παρά τη διαβεβαίωση του Δημάρχου σε παλαιότερη συνάντηση που είχαμε μαζί του ότι θα προχωρήσει το έργο. Και ενώ όπως είναι επίσης γνωστό, ο Σύλλογος έχει καταθέσει-δωρίσει στο Δήμο μελέτη για το εν λόγω έργο, κάτι το οποίο θα διευκόλυνε την πορεία των εργασιών. **Τα χρήματα της VODAFON διατέθηκαν για τη Μάκιστο και πρέπει να έρθουν σ' αυτήν.**

ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ ΑΓΡΙΟΧΟΡΤΑ

Το πράσινο της άνοιξης μετατρέπεται σιγά-σιγά, βαίνοντας προς το καλοκαίρι, σε επικίνδυνα ξερά χόρτα τα οποία ξεπερνούν το ενάμισι μέτρο σε ύψος και τα χωράφια έχουν γίνει αδιάβατα πλέον, καθώς και οι δημόσιοι χώροι γύρω από το χωριό όπως το Σχολείο και το Κοιμητήριο, ενώ οι αγροτικοί δρόμοι κοντεύουν να κλείσουν.

Ο κεντρικός δρόμος κάτω από Αρτέμιδα (Κουμουθέκρα) ο οποίος είναι στενός, έχει υποστεί σημαντικές βλάβες στο οδόστρωμα και προστίθενται και τα χόρτα δεξιά-αριστερά και τον κάνουν ακόμα πιο στενό και επικίνδυνο για τη διέλευση οχημάτων. **Το σημαντικότερο όμως είναι ότι όλα αυτά τα ξερά χόρτα είναι επικίνδυνα για ανάφλεξη οποιαδήποτε στιγμή.** Στον τόπο που υπέστη ολοκληρωτική καταστροφή από την πυρκαγιά του 2007 δεν υπάρχει παρά η εικόνα της εγκατάλειψης και ενώ δόθηκαν τόσα χρήματα για την ανασυγκρότησή του... δεν έφτασαν εκεί.

ΤΑ ΔΕΝΤΡΑ ΕΙΝΑΙ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

Η προσπάθεια του Συλλόγου να βοηθήσει, στο μέτρο του δυνατού, την αναγέννηση της φύσης στη Μάκιστο είχε μεν συμβολικό χαρακτήρα, αλλά απαιτήσε σημαντικό κόπο από αρκετούς συμπατριώτες και όχι μόνο. Τα δεντράκια βέβαια για να αναπτυχθούν χρει-

άζονται και την απαραίτητη φροντίδα. Το Δ.Σ. του Συλλόγου μας δεσμεύτηκε και προσπαθεί να κάνει όλα εκείνα τα απαραίτητα που χρειάζονται. Καθάρισμα από τα αγριόχορτα και εξασφάλιση ποτίσματος τους θερινούς μήνες. Ωστόσο αυτό δεν αρκεί. Χρειάζονται την προσοχή και την προστασία όλων. Κάποιοι συγχωριανοί μας θέλοντας να καθαρίσουν την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου από τα άγρια χόρτα, κάτι το οποίο τους τιμά βέβαια, άθελά τους όμως ή μη γνωρίζοντας ενδεχομένως, έκοψαν και τα μικρά δενδράκια που είχαν φυτευτεί στον περίβολο.

Επίσης «εξαφανίστηκαν» στην κυριολεξία τα δεντράκια που είχαν φυτευτεί κατά μήκος του δρόμου στο γεφυράκι Βαρκό.

Ας μην τα καταστρέφουμε. Ας τα προστατέψουμε. Είναι μια ελπίδα μέσα στην καταστροφή. Να γίνουν ΔΕΝΔΡΑ και να τα χαρούμε στο μέλλον ΟΛΟΙ.